

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 50
Gruodis - December 16, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Australijos visuotiniuose rinkimuose, kurie ką tik vyko metais anksčiau negu reikėjo, antrą kartą iš eilės laimėjo dabar valdžioje esančio ministerio pirmininko Malcolm Fraser Liberalų (labai konservatyvi) partija. Liberalų partija atstovų rūmuose dabar turės daugiau negu du trečdalius atstovų. Pralaimėjusios Darbo partijos vadas Gough Whitlam sakėsi atsistatydinsias. Kai prieš kiek laiko G. Whitlam buvo ministru pirmininku, Australija pripažino Sovietams Baltijos kraštų okupaciją teisėta. Liberalų partija, atėjusi į valdžią, tą pripažinimą atšaukė.

Cyrus R. Vance, JAV valstybės sekretorius, susitikęs Kaire su Egipto prezidentu Anwar el-Sadat, atvykęs į Izraelį bendros konferencijos ruošos reikais, pareiškė, kad dar nemaža darbų teksią atlikti prieš galutinę konferenciją Ženevoje.

Prez. J. Carter savo kalboje pareiškė viltį, kad Izraelis parodys tiek pat drąsos, kiek parodė Egipto prezidentas bendros taikos siekime.

Amerikos ūkininkai, nepatenkinti JAV vyriausybės laikysena ūkininkų atžvilgiu, su savo traktoriais ir sunkvežimiais parodavo protesto demonstracijas Washingtone, D.C., ir 30 valstijų sostinėse.

Saudi Arabijos karalius Khalid išleido atsišaukimą arabų tautom, kviesdamas į vienybę. Karalius Khalid pareiškė, kad arabai dabar tos vienybės labai reikalingi. Skilimas tarp arabų įvyko Egipto prezidentui Anwar el-Sadat pasiryžus sudaryti taiką su Izraeliu.

Spencer Churchill, Anglijos buv. ministerio pirmininko žmona, sulaukusi 92 m. amžiaus, gruodžio 12 mirė nuo širdies smūgio.

Nobelio premijų 1977 m. festivaliui užsidarant, gruodžio 10 buvo įteiktos premijos išrinktiesiems. Iš New Yorko premiją gavo Rosalyn S. Yalow, atominės medicinos skyriaus vadovė Veteranų ligoninėje Bronx. Kiti laimėję amerikiečiai: Andrew V. Schally iš La Jolla, Calif., ir Roger C. L. Guillemin iš New Orleans, La., už tyrimus medicinoje, Philip W. Anderson iš Murray Hill, N.J., už laimėjimus fizikoje, John H. Van Vleck, buvęs matematikos ir filosofijos profesorius Harvard universitete.

Concord lėktuvas vėl pasiekė naują greičio rekordą. Iš Londono į Singapūrą 7,884 mylių kelionę Concord lėktuvas perskrido per 7 valandas ir 37 minutes.

Automobilių vairuotojų apsaugos diržus triskart daugiau naudoja Volvo automobilių savininkai negu Cadillac vairuotojai. Tyrimai taip pat rodo, kad saugumo diržais dažniau naudojasi moterys negu vyrai, jaunesnieji negu vyresnieji, vakarienių valstijų gyventojai negu rytinės valstijose vaizėniai.

Egipte, atsakant prieš prezidentui Anwar el-Sadat pareikštą kritiką dėl jo taikos žygijų, uždaromi Sovietų Sąjungos, Rytų Vokietijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos kultūriniai centrai ir konsulatai.

Dr. Peter Carl Goldmark, išradęs ilgo grojimo plokštelę ir tuo padaręs perversmą užrašytos muzikos istorijoje, gruodžio 7 žuvo automobilio katastrofoje ant Hutchinson River Parkway Westchester apskrity. Velionis buvo 71 m. amžiaus.

KAIP BUVO TEISIAMA NIJOLĖ SADŪNAITĖ

Iš Lietuvos K. B. Kronikos Nr. 28

Nuo 1974 birželio mėn. Valst. saugumo komiteto darbuotojai pradėjo labai intensyviai sekti Nijolę Sadūnaitę.

Saugumo informatorė tapo gretimo buto gyventoja mokytoja Aidietienė. Ji sąžiningai sekė, kas ateidavo pas Nijolę ir kada išeidavo. Telefonu pranešdavo saugumiečiams, kada pati Nijolė išeidavo iš namų. Praėjus trims dienoms po Nijolės suėmimo, saugumietis Vincas Platinskas pasigyrė pusbroliui Vladui Sadūnui, kad Aidietienė 1974 rugpjūčio 27 14 val. paskambino į saugumo komitetą ir pranešė, kad Nijolės bute girdisi rašomosios mašinėlės garsai. Po dviejų valandų atvyko didelė saugumiečių grupė ir, įsiveržę į Nijolės butą, pradėjo kratą. Saugumiečiai tarė Nijolei: "Esi katalikė, todėl kaip gali spausdinti LKB Kroniką, kur surašytas tik melas ir šmeižtas apie tariamus tikinčiųjų persekiojimus". Nijolė drąsiai atsakė: LKB Kronikoj kiekvieno iškeltos ateis-

tų nusižengimo teisingumas patvirtintas tikinčiųjų sąžonomis". Saugumiečiai dar tvirtino, kad straipsnis apie a.a. kanauninko Petro Raudos laidotuves tikriausiai yra parašytas Nijolės. Ji tai paneigė, sakydama, kad, jei ji būtų rašiusi, ji būtų žymiai plačiau aprašiusi apie saugumiečių įvykdytus trukdymus laidotuvių metu. Vėliau čekistai pradėjo tyčiotis iš a.a. kan. P. Raudos. Nijolė pasipiktino: "Jūs visi, kartu paėmus, nesate verti net vieno kanauninko kojos pirštelio!"

Praėjus 2 valandom nuo kratos pradžios, atvažiuo dar vienas saugumietis ir liepė Nijolės broliui Jonui Sadūnui važiuoti į Saugumo komitetą tardymui. Nijolė protesto sakydama, kad brolis sergąs plaučių uždegimu ir kad jie neturį teisės ligonio vežti, tačiau saugumiečiai į tai nekreipė dėmesio.

Išvežus brolių tardymui, buvo padaryta krata jo bute, tačiau nieko nerasta.

Po Nijolės Sadūnaitės suėmimo jos brolio sveikata smarkiai pablogėjo, ir jis išgulejo pusantro mėnesio ligoninėje.

Po kelių savičių Nijolės tardymo saugumietis V. Platinskas guodėsi Vladui Sadūnui, kad tardytojai labai nervinasi, nes Nijolė neatsakinėjanti į jų klausimus.

Tardytojai apklausinėjo daugybę liudininkų: buvo kviečiami Nijolės giminės, pažįstami, bet įkalčių prieš Nijolę vis nerado. Visiems apklausinėjam buvo pateikiami tie patys klausimai: "Ar Nijolė neduodavo skaityti LKB Kronikos ir kitos religinės literatūros, ar nepasakojo apie LKB Kronikos leidėjus, apie tikinčiųjų persekiojimus?" Atsakymai vis būdavo neigiami.

1975 pradžioj saugumiečiai sulaukė Nijolei iš Lenkijos siunčiamą laišką. Henrikas Lacwik nežinojo apie Nijolės suėmimą. Laiške Nijolei rašė apie 1974 viešėjimą Lietuvoj.

(nukelta į 8 psl.)

Demonstracijos Hartforde, Conn. Kairėj kalba miesto burmistras A. Athanson apie žmonių teises. Demonstracijom besibaigiant, buvo sudeginta Brežnevo iškamša. Demonstracijų aprašymas buvo Darbininko 48 nr. Nuotr. A. Dziko

POGRINDŽIO LEIDINIAI

Iš okupuotos Lietuvos išeivijos lietuvių laikraščių redakcijas pasiekė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 28 ir Nr. 29, o taip pat Aušros Nr. 7 (47). "L.K.B. Kronikos" Nr. 28

Amnesty International įstaiga pareiškė, kad Jungtinių Tautų narių valstybių du trečdaliai paržėdžia žmogaus teises vienu ar kitu būdu.

Edward I. Koch, naujai išrinktas New Yorko miesto burmistras, ir New Yorko valstijos gubernatorius Carey bendru pareiškimu kreipėsi į Washingtoną, prašydami New Yorko miestui ilgalaikės paskolos.

Arabų penki kraštai (Sirija, Irakas, Alžyras, Pietinis Jemenas ir Libija), nutrūkus diplomatiniam santykiams su Egiptu, atšaukė savo diplomatus. Skilimas tarp arabų įvyko Egipto prezidentui Anwar el-Sadat pradėjus tautai derybas su Izraeliu.

Aspirinas, pagal naujų studijų davinius, galys apsaugoti vyrus pacientus, operuotus šlaunyje, nuo kraujoties susiformavimo venose.

informuojama ir apie kitus pagrindinio leidinius.

"Tiesos kelias". Birželio mėnesį pasirodė šio leidinio 4-sis numeris. Leidiny keliame aktualūs knygų gyvenimo klausimai. Labai būtų gera visiems Lietuvos kunigams susipažinti su straipsniu "Kokį norėčiau matyti kunigą".

"Rūpintojėlis". 1977 gegužės mėnesį išėjo pagrindinio leidinio "Rūpintojėlis" 1-sis numeris. Įžangoje rašoma: "Jūs aplanke "Rūpintojėlis". Šį vardą jis pasirinko, nes yra užsibrėžęs gauti ir skleisti tas vertybes, kurias simbolizuoja prie Lietuvos kelių rymojęs Rūpintojėlis". Daugelis skaitytojų šį leidinį sutiko šiltai, tik pageidauja, kad būtų aktualesnis, daugiau lietuvių jaunimo problemas ir išeitų didesniu tiražu.

Nashville policija areštavo tris asmenis, kurie įtariamai pavogę 1,200 egz. Šv. Rašto liuksusinės laidos. Thomas Nelson Publishers naujos laidos Šv. Rašto tomas parduodamas po 20-40 dol.

Molėtuose, Reuter agentūros pranešimu, pieninėj sprogo aliejaus tankas, ir šeši asmenys žuvo.

"Laisvės šauklys". 1976 gegužės mėn. išėjo visuomeninis laisvųjų lietuvių laikraščio "Laisvės šauklys" 1-sis numeris. Iki šiol yra išėję šeši šio laikraščio numeriai. Laikraštis eina labai mažu tiražu. "Tegul šie puslapiai bylos apie negestantį tautos laisvės ilgį, apie pastangas tų žmonių, kurie neįmanomiausiomis sąlygomis tęsia laisvųjų lietuvių tradicijas", — rašo leidinio redakcija 1-me numeryje.

"Dievas ir Tėvynė". Jau yra išėję šio leidinio 4 numeriai. Paskutiniame numery spausdinami du Nijolės Sadūnaitės laišakai iš lagerio, kun. Antano Yliaus pareiškimas LTSR prokurorui, reikalaujant išimti iš apyvartos šmeižikiškus straipsnius ir knygas "Netiesą sakote, kunige!", "Antiliaudiniu keliu" ir "Klasių kova Lietuvoje 1940-1951 metais", kuriose yra apšmeižtas pareiškimo autorius kun. A. Ylius. Leidinio 32 puslapius užima straipsnis "Krikščionių ir bedievių inkvizicijos". Jame gana išsamiai nušviesta viduramžių inkvizicijos ir pateikiami duomenys, kiek aukų pareikalavo bedieviškos inkvizicijos Hitlerinėj Vokietijoje, Tarybų Sąjungoj, Kinijoje ir kt. socialistinėse šalyse.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Okupuotoj Lietuvoj visos profesinės ir vadinamosios kūrybinės sąjungos turi ir pirmines partines organizacijas, kurių uždavinys budėti dėl kūrybos partinio kryptingumo. Apie tokią partinę rašytojų organizaciją esu jau rašęs. Dabar Literatūros ir Meno 47 numery pasigarsino ir Kompozitorių sąjungos pirminė partinė organizacija. Jos sekretorius J. Gaudrimas muzikų susirinkime padarė atskaitinį pranešimą, kuriame pasidžiaugė, kad "revoliucijos tema šiandien gyvai pulsuoja mūsų kompozitorių kūryboje". Išvardino ir kompozitorių duoklę partinei tematikai. Vardų eilė nemaža: A. Klenickis, V. Barkauskas, V. Paltanavičius, J. Bašinskas, V. Bagdonas, B. Borisovas, P. Dikčius, J. Gaižauskas, V. Laurušas, K. Kaveckas, M. Novikas, A. Raudonikis, J. Širvinskas, E. Balsys, A. Bražinskas, T. Makachinas, J. Juozapaitis. Į optimistinę pranešėjo gaidą įsibrovė ir nepasitenkinimo gaidelė, nes "nerimį kelia tai, kad jaunieji kompozitoriai (...) per mažai domisi svarbiomis dabarties temomis". Kitų kalbėtojų buvo iškelta dar viena negerovė, kad nauji muzikos kūriniai per ilgai užsiguli stalčiuose, kad yra atsiradę ignoravimo barjerai, kad trūksta gerai parengtų instrumentalistų. Partinės kompozitorių organizacijos sekretoriumi vėl "perrinktas" J. Gaudrimas, jo pavaduotojais — P. Tamuliūnas ir J. Gaižauskas. Taigi net muzikinis gyvenimas turi būti palenktas partinei tarnybai. Dėl to dar labiau reikia stebėtis tais mūsų menininkais, kurie, lankydamiesi okupuotoj Lietuvoj, nemato kūrybinės vergijos ir maskvinei valdžiai gieda ditrambus.

— Pagrįstai pasidžiaugiam, kad restauruojami Vilniaus, Kauno, Trakų istoriniai paminklai, tačiau ir restauravimo darbuose dažnai pajuntama planam trukdanti okupacinė ranka: tai Maskvoj netvirtinami restauravimo projektai, tai neįmanoma gauti restauravimui reikalingų medžiagų. Dažnai atsitinka, kad istoriniai paminklai tiesiog sunaikinami. Kritinį straipsnį apie Kėdainių senamiesčio sunaikinimą paskelbė Algimantas Miškinis šių metų Literatūros ir Meno Nr. 47. Straipsny rašoma, kad jau 1949 Lietuvos Kultūros ministerija Kėdainių senamiestį paskelbė architektūros paminklu, 1961 buvo nustatytos senamiesčio ribos, o 1963 Kėdainių senamiestis paskelbtas respublikinės reikšmės paminklu ir sudarytas rekonstrukcijos projektas, bet 1968 projektas buvo susiaurintas, dar labiau susiaurintas 1975, tačiau ir šio projekto nesilaikoma, nes nugriauta daug istorinės vertės medinių pastatų, buvusiam vienuolyne įsikūrę elektros aparatų gamykla, kuri neleidžia remontuoti nei pačių rūmų, nei greta esančios Šv. Juozapo bažnyčios ir varpinės (žadamų paversti kraštotyros muziejum). Gamykla aplinkui pristatė be jokios tvarkos pagalbinių priestatų. Be to, istoriniam senamiesty pastatyta keliolika daugiaaukščių gyvenamųjų namų, krautuvų ir kitokių nepriderintų pastatų. Straipsnio autorius daro pesimistinę išvadą, kad istorinis Kėdainių senamiestis beatodairiškai naikinamas. Kas dėl to kaltas, autorius nedrįsta atvirai pasakyti.

— Lapkričio 24-27 Vilniuj vyko Lietuvos-Gudijos kompozitorių sąjungų jubiliejinis plenumas, jo tęsinys gruodžio 1-3 perkeltas į Minską. Tai vis tautų draugystė rusinimo tikslais.

— Lapkričio mėnesį Vėimare, Rytų Vokietijoje, vyko Lietuvos dailės paroda. Dalyvavo 50 dailininkų su 87 tapybos, grafikos, skulptūros ir keramikos kūrinių. Daugiausia buvo tapybos paveikslių.

— Spaudoj paminėta kompozitoriaus Jono Nabažo 70 metų amžiaus sukaktis. Kompozitorius yra gimęs 1907 lapkričio 6 Jonavoje, 1933 baigė Kauno konservatoriją, studijas gilino

Paryžiuje (1939), taip pat Kauno universitete studijavo humanitarinius mokslus (1936-37). Muzikos dalykus dėstė E. Laumenskienės Liaudies konservatorijoje ir Kauno muzikos konservatorijoje. Dabar profesoriuja Vilniaus valstybinėje konservatorijoje. Yra sukūręs įvairaus žanro kūrinių — fortepijonui, orkestrui, dainų, simfonijų, stilizuotų šokių.

— Paminėta ir operos solisto Juozo Mažeikos 70 metų amžiaus sukaktis. Solistas gimė 1907 lapkričio 18 Pagramanty, Tauragės apskr. Muzikos mokėsi Kauno konservatorijoje ir Italijoje. Dainininko karjerą pradėjo Kauno valstybinės operos chore (1927-30), nuo 1930 — solistas. Baritono vaidmenis dainavo daugely operų.

— Vagos leidykla Vilniuj neseniai išleido Halinos Korsakienės atsiminimų knygą "Susitikimai". Knygoj yra 14 apybraižų — autorės susitikimų su žymiais Lietuvos žmonėmis: V. Mykoliaičiu-Putinu, V. Krėve, B. Sruoga, S. Čiurlioniene, A. Vienoliu, S. Nėrim, P. Cvirka, rektorium V. Čepinskiu, rež. R. Juknevičium, dr. P. Bauliu ir keliais komunistų veikėjais. Autorė pasakojia šiltai, su beletristiniu lengvumu ir vaizdingumu, su pagarba liečiamam asmeniui. Knyga vertinga ypač tuo, kad joje beveik neįaučiama partinė tendencija.

— Lapkričio pabaigoj Vilniuj gastroliavo Klaipėdos dramos teatras. Akademinių dramos teatro scenoj rodė Just. Marcinkevičiaus "Mažvydą", A. Kopkovo "Dramblį" ir A. Sergejevo "Tuopoms žydyti".

— "Aukštinio rudens" pramoginių šokių konkurse premijas laimėjo vilniečiai R. Muriņkaitė ir A. Paulavičius. Konkurse dar dalyvavo Maskvos ir Kijevo šokėjai.

— Spaudoj rašoma, kad okupuotoj Lietuvoj dabar kursuoja 3000 autobusų, bendras jų kelionių ilgis yra per 120 tūkstančių kilometrų. Žmonės mėgstą keliauti: vienam gyventojui tenka net 200 kelionių per metus! Taip giriamasi spaudoj.

— Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, išvyko į Vak. Vokietiją ir Austriją žada surengti 25 koncertus.

— J. Domarkas Prahoj dirigavo Čekoslovakijos radijo simfoniniam orkestrui. Vargonų virtuosas L. Digrys koncertavo Bratislavoj (Slovakijos mieste) ir Košicėj — naujų vargonų atidarymo iškilmėse: čia kartu su Slovakijos simfoniniu orkestru atliko E. Balsio simfoniją vargonam ir orkestrui. Čekoslovakijoje įvykusiame jaunųjų pianistų konkurse pirmas vietas laimėjo Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos mokiniai — Lijana Baronaitė, Albina Šikšniūtė ir Zbignevas Tatalis.

— Kauno dramos teatras išvyko į Lenkijos Baltstogę nuvežė du veikalus — E. Brylio ir K. Gertnerio muzikinį vaidinimą "Paveikslėliai ant stiklo" ir K. Borutos inscenizuotą pasaką "Baltaragio malūnas".

— Vilniuj vykstančiame sąjunginiame violončelistų konkurse dalyvauja atlikėjai iš 14 Sovietijos miestų. Lietuvai atstovauja trys jauni violončelistai — A. Malcys, R. Armonas ir R. Urba. Leningrade vykstančiame pianistų konkurse dalyvauja du jauni lietuviai pianistai — M. Rubackytė ir R. Bekonis.

— Dailininko Boleslovo Klovo mozaikos paroda buvo lapkričio mėnesį surengta M. K. Čiurlionio dailės muziejų Kaune; 37 jo kūrinių rodė jo trisdešimties metų kūrybinį kelią.

— Spaudoj rašoma, kad Vilniaus senamiesčio gatvelėse jau esą įrengta per 10 salonių — nuolatinių meninių dirbinių parodėlių, krautuvų, kuriose galima įsigyti įvairių suvenyrų.

Pr.N.

PAMOKO, PADRĄSINA, IPAREIGOJA

Dr. J. Basanavičiaus mirties 50-mečio proga

Iš Aušros Nr. 6 (46)

(tąsa iš praeito nr.)

Ji iš viso negalvojo nusileisti, duoti savo pavergtom tautom kokių nors teisių ar laisvių. Jas reikėjo išsikviesti sunaikinti ir nelygioj kovoj.

Kovoj pirmiausia teko apginti pačią teisę egzistuoti, išgelbėti tas dvasines ir moralines vertybes, kurios palaiko tautą. Valstybė, laisvė, politinis savarankiškumas imperialistinių kaimynų buvo seniai sunaikinta. Krašto ūkio tvarkymas ir daug materialinių gėrybių buvo svetimųjų rankose. Negana to, lietuvių tautos pavergėjai stengėsi sunaikinti ją pačią kaip tautą. Jau buvo palaidota jos istorija, iš tautos atminties ištrintas savos valstybės ir savarankiško gyvenimo prisiminimas.

Iš geografinių žemėlapių buvo stengiamasi ištrinti net patį vardą, Lietuvą paverčiant Rusijos imperijos šiaurės vakarų kraštu. Beliko smogti paskutinį smūgį — išplėsti kalbą. Atrodė, kad tai padaryti bus nesunku. Bajorija tėvų kalbą jau buvo išdavusi. Dideli plotai lietuvių tautos pietuose ir rytuose jau buvo suvirškinti — ten įsigalėjo gudų ir lenkų kalbos. Pats tautos centras dar laikėsi savo kalbos — senos ir gražios lietuviškos kalbos. Bet tai buvo mažas raščių kaimiečių kalba, be literatūros, be mokslo veiklų. Te-reikia atimti mokyklą gimtąja kalba, neleisti spausdinti knygų. Įstaigose kalbama tik rusiškai, ten, pagaliau, ir valdininkai rusai... Ir kieta maskoliaus ranka negailestingai naikina visa, kas lietuviška: Už vaikų pamokymą gimtąja kalba — kalėjimas, už lietuvišką elementorių ar maldaknygę — Sibiras. Lietuvis nešutina rusiškai melstis — spausti Bažnyčią, varžyti kunigus, trukdyti jiems bet koki kultūrinį darbą... (Net blaivybės skleisti negalima. Temirksta lietuvis alkoholy, bus lengviau valdyti, temperka daugiau degtinės — parma valstybės išdui...) Šiaurės vakarų krašto gyventojas turi pavirsti rusu, o jo tėvynė — Rusijos imperijos neatskiriama dalimi.

Šiom maskolių užmačiom savo laiku atkakliai priešinosi vyskupas M. Valančius. Jo sukeltas blaivybės sąjūdis, steigiamos parapijinės lietuviškos mokyklos, slaptas maldaknygių, giesmių ir elementorių spausdinimas buvo daug prisidėję prie lietuvių tautos pastangų apginti savo egzistenciją. Dabar Aušros pažadintas atgimimas ima rūpintis tomis dvasinėmis ir moralinėmis vertybėmis, kurios yra būtina tautos gyvybės sąlyga. "Pirmiausias tautystės pamatas, pirmiausias jos ramstis yra prigimtoji kalba" — Tėvynės varpuse rašo Vincas Kudirka. Ši tautos pagrindą imasi ginti visi, kurie atsiliepė į Aušros ir Varpo raginimus. "Žmonės, nežina istorijos, yra vaikai". Žmonės, pamiršę savo praeitį, yra praradę savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis. Tad kelia tautos praeitį iš kapų ir archyvų, rodo ją amžininkam, ragina būti jos vertim.

"Atsisub tėvynės sūnūs, Didžią praeitį atminę" kiek vėliau Maironis poezijos žodžiais išreiškia tai, ką nuo pirmo numerio Aušros puslapiuose į lietuvių sąmonę diegė Basanavičius. Kalbos gynimas — dar tik gynimasis, defenziva, kautynės prie paskutinės tautos gyvybės ribos. Tautos praeities kėlimas kalba apie turėtas ir prarastas vertybes, tuo pačiu yra užuominą apie jų sugrąžinimą. Tai jau pasirušimas ofenzyvai.

"Prikelkim darbais Gedimino tėvynę! Priminkime Vytauto Didžio ribas!" — tai jau kovos trimitas, šaukiąs žygiui. O į kovą pakelta tauta reikalauja konkrečių dalykų — jai aktualių teisių ir laisvių: "Spaudos!", "Lietuviškų mokyklų", "Kultūrinės laisvės!"

Štai į kokius lozungus būtų galima suvesti atbodusios tautos pirmuosius reikalavimus. Ir jie darosi vis atkaklesni ir drąsesni. Didėja kovotojų gretos. Į jų eiles stoja beveik visa jaunoji lietuvių inteligentija. O jos prieky visą laiką stovi didinga tautos patriarcho figūra. Kovos lauko jis nepalieka niekuomet. Pasikeitus politinėm aplinkybėm, grįžta iš užsienio ir pačioj Lietuvoj įsitraukia į verdančio gyvenimo verpetus. Jis — Lietuvių Mokslo Draugijos kūrėjas, Didžiojo Vilniaus seimo pirmininkas, rinkimų į Valstybės dūmą aktyvus dalyvis, lietuviškos spaudos bendradarbis, daugelio mokslinių straipsnių autorius, eilės draugijų pirmininkas. Šią kovą už tautos reikalus tęsia ir Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečių okupacijos sąlygomis. Jis — Lietuvos Tarybos narys, vienas iš Nepriklausomybės akto signatarų. O vėliau, tautai džiaugiantis atstatyta valstybe, Basanavičius dalinasi likimu brolių, kuriems laisvės saulė dar neužtekėjo — lieka pavergtame Vilniui. Lieka Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sostinėj kaip skriaudžiamųjų ir persekiojamųjų gynėjas, kaip tautos garbės sargybinis. Lieka čia iki pat savo mirties.

1927 vasario 16, lietuvių tautai švenčiant savo nepriklausomybės devintąsias metines, nu-stoja plakusi jos pranašo širdis. Didžiojo kovotojo kūną priglaudžia Rasų kapai, o dvasia lieka budėti su visa tauta.

Šiomet, minėdami savo tautos patriarcho penkiasdešimtąsias mirties metines, negalim nepalyginti jo laikų su mūsų laikais.

Dr. J. Basanavičiaus pašto ženkluose. Kairėj — skelbia Lietuvos nepriklausomybės aktą, dešinėj — mirties proga išleistas ženklas su gedulo rėmeliais.

Jie daug, labai daug kuo panašūs. Tas pats okupas, tie patys jo kėsmai, net metodai dažnai tie patys. Kieta maskoliaus ranka ir dabar stengiasi užgniaužti tautos gyvybę, pirmiausia išplėšiant tas vertybes, kurios lietuviui yra svarbiausios. Basanavičiaus laikais užteko atimti kalbą, ir lietuvių tauta kaip tauta būtų žuvusi negrįžtamai ištrindama slavų jūroje. Šiandien aplinkybės kiek kitokios, ir kirsti mirtiną smūgį kalbos atėmimu neįmanoma. Dabar tautą bando dvasiniai sugniuždyti. Tuo tikslu stengiasi palaužti moraliai, atimti svarbiausias dvasines vertybes, sugriauti pagrindinius, pačios tautos pasirinktus, dorovės principus, primesti svetimus įsitikinimus ir vėtimą galvoseną. Palaužus lietuvių kaip žmogų, bus lengva jį sudoroti ir kaip tautos narį, nejuočiom įsiurbiant į rusišką masę.

Norėdami lietuvius surusinti, XIX amžiaus maskoliai atėmė spaudą ir mokyklą gimtąja kalba. Rusiškos mokyklos ir rusiška spauda turėjo greitai lietu-

vius padaryti rusais... Dabar, norėdami pakeisti ne kalbą, o įsitikinimus ir moralę, jie mokyklose, spaudoj ir visame gyvenime keičia patį kalbos turinį. Laikraščiai ir mokyklos yra lygiai maskoliškos, kaip ir XIX amžiuje, nes vykdo tuos pačius maskoliškus kėsnius, nors ir lietuvių kalba (bent tiek maskoliškos, kiek praktiškai juos vykdo). Tas instancijas, kurių nepriverčia savo užmačių vykdyti, puola visu įnirtimu. Net jų pačių leis-ti būreliai, draugijos ar susibūrimai negailestingai išblaškomi, jei tik pajuntama, kad jie nevykdo ar nepilnai vykdo tai, ko nori Maskva. Todėl suprantama, kodėl taip įnirtingai puolama Bažnyčia. Juk ji skelbia ir gina principus, kurie yra pati didžiausia kliūtis žmogaus nužmoginimui, jo moraliniam supūdimui, o tuo pačiu ir tautiniam sunaikinimui.

Tokių būdų, ano laiko "kovos ir kančios, be ryto naktis" mum darosi vis suprantamesnės. Užtat jų drąsa ir ryžtas mus įkvėpia. Jų ištermė ir pergalė — padrasina.

STIPRIŲ REZOLIUCIJŲ SKAIČIUS JAV KONGRESE NUOLAT DIDĖJA

Jau virš 50 legislatorių yra pasisakę už pilną laisvę ir nepriklausomybę Lietuvai ir kitioms Pabaltijo valstybėms

Los Angeles, Calif. — "Turim konkrečiau jungtis į Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo darbą", — kalbėjo kongresmanas Edward J. Derwinski (R. — Ill.), įnešdamas H. Con. Res. 413 stiprią rezoliuciją į JAV Kongresą. Anot kongresmano E. J. Derwinski, jau seniai JAV vyriausybė turėjusi pilnai pajudinti Pabaltijo kraštų laisvinimo bylą; dabartinių pastangų visame šiame reikale nepakanka.

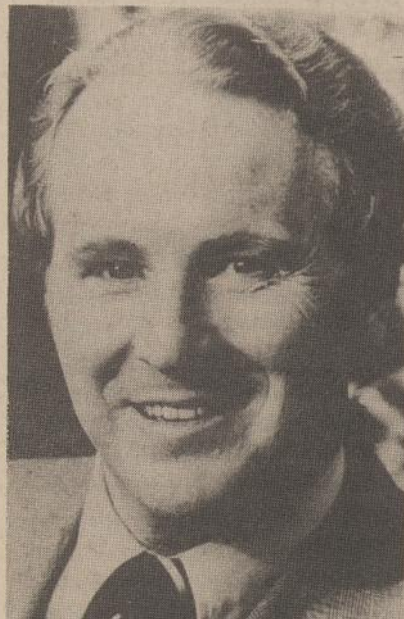
"Jei tik JAV vyriausybė pilnai pajudės Pabaltijo kraštų laisvinimo žygy, sulauksim tikrai apčiuopiamų rezultatų", — pareiškė kongresmanas Guy Vander Jagt (R. — Mich.), įnešdamas H. Con. Res. 405 stiprią rezoliuciją. Kongresmanas G. Vander Jagt, įnešdamas savo rezoliuciją į JAV Kongresą, pabrėžė, kad į šį žygį turėtų jungtis visi pabaltiečiai ir kiti amerikiečiai. Anot jo, jis padarysias viską, kad JAV vyriausybė šį reikalą pilnai pajudintų.

Ypatingų pastangų stiprių rezoliucijų žygy JAV Kongrese parodo kongresmanas Robert K. Dornan (R.-Calif.). Jo pastango-

Kongresmanas Edward J. Derwinski (R.-Ill.), H. Con. Res. 413 stiprios rezoliucijos autorius.

mis yra įneštos kelios stiprios rezoliucijos; jis tuo reikalu yra kontaktavęs visus JAV Kongreso narius. Iki šiol virš 30 legislatorių yra jau išgirdę jo balsą ir prisijungę prie jo įnešamų rezoliucijų kaip koautoriai. Geros valios lietuviai galėtų šį kon-

Kongresmanas Robert K. Dornan (R.-Calif.), tikras Lietuvos bylos kėlėjas ir gynėjas JAV Kongrese. Jo pastangomis jau įneštos kelios stiprios rezoliucijos. Jis vienu ar kitu būdu paveikė 30 legislatorių su viršum prisijungti prie jo rezoliucijų koautoriais.

gresmaną prisiminti trumpais padėkos laiškučiais. Jo adresas: The Honorable Robert K. Dornan, House Office Building, Washington, D.C. 20515.

Mūsų pačių pastangos

Jau virš 50 legislatorių yra įnešę atskirai ar grupėmis stiprias rezoliucijas Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų bylos reikalu. Rezoliucijom Remti Komitetas, kuris visam tam reikalui vadovauja, tuo nesitenkins. JAV Kongresas susirinks naujai sesijai 1978 sausio pradžioj. Stiprių rezoliucijų skaičius bus didinamas iki maksimumo; bus dedamos visos pastangos vieną iš jų praversti atstovų Rūmuose, ir Senate.

Šis žygis yra milžiniškos apimties. Visame tame užsimojime nei darbo rankų, nei kitos paramos nebuvo ir nebus per daug. Visi geros valios lietuviai kviečiami pilnai jungtis į šį darbą. Visais šio žygio reikalais rašyti: Rezoliucijom Remti Komitetas, Post Office Box 75893, Los Angeles, Calif. 90075.

RRK

— Eltos 49 numery (Darbininke paskelbta irgi 49 numery) rašoma, kad Arvydas Čechanavičius ir Šarūnas Žukauskas yra išleisti iš kalėjimo. Patikrintom žiniom, jie nėra paleisti. (Elta).

— Chicagos ateitininkų bendros kūčios ruošiamos gruodžio 16 Jaunimo Centre.

— Dr. Mykolas Morkūnas spaustuvei Chicagoj šiais metais suėjo 25 m. veiklos sukaktis. Pirmą spaustuvę M. Morkūnas kartu su Vytautu Saulium įsigijo 1952. Pirmas leidinys — A. Rūko "Bokštai, meilė ir buitis". Po 4 mėn. su Saulium išsiskyrė ir spaustuvę tvarkė vienas. Ši spaustuvė per metus išspausdina apie 15 lietuvių autorių knygų, taip pat eilę žurnalų ir leidinių. Iš viso šioj spaustuvėj per 25 metus išspausdinta arti 400 lietuviškų knygų. Dabar spaustuvė perkeliama į modernias patalpas ir vadinsis "Lithuanian Library Press — Morkūnas Printing Co."

Daug giedrios nuotaikos, džiaugsmo ir laimės Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga mieliems savo pacientams, draugams ir pažįstamiems linki

Dr. Juozas Dičpinigaitis

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų! linkiu visiems savo draugams bei pažįstamiems

PULCHERIJA TURULIENE

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MARYTĖ SHALINS
-ŠALINSKIENĖ

84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.
Tel. 296-2244

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

LITAS Investing Corp., Inc.
Tel. (212) 441-6799

LITAS Travel Service
Tel. (212) 846-1650

MOTERŲ VIENYBĖS

valdyba ir narės sveikina rėmėjus ir draugus šv. Kalėdų proga ir linki visiems sėkmingų Naujų Metų.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiem mūsų klientam, draugam bei pažįstamim

DOVANA Corp.

80-14 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 296-5250

Savininkai S. ir V. Vėloniskiai

APLANKYKITE IR ĮSITIKINSITE

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Juozas Andriušis ir šeima

Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y.

Sveikinu klientus ir bičiulius šv. Kalėdose! Daug laimės Naujuose Metuose!

SPARTA, J. L. GIEDRAITIS, SAV.

Rašomos mašinėlės, TV, kompiuteriai
10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

MASPETHO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

sveikina savo narius, draugus ir prijauciančius, linki linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų! Kviečiame visus uželti, padraugauti ir pasivalšinti lietuviškoj aplinkoj.

Prezidentas R. Snolis
Sekretorius K. Vainius

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

sveikina su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais savo mielus narius, sportininkus ir jų tėvelius, ketvirtadienio bingo darbuotojus ir sportą remiančius draugus.

361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS,
savininkas

1883 Madison Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 2-6440

Linksmų Kalėdų ir laimės Naujuose Metuose

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms visoki medauninkai, šližikai ir maltos aguonos; Vestuvėms ir pokyliams tortai

43-04 JUNCTION BLVD. CORONA, QUEENS, N.Y. 11368
Telef. 779-5156

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuotūra • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Prieš didžiąją sukaktį

Ateinantieji 1978 metai mums neša ir didžiąją sukaktį — 60 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo!

Minėdami visokias sukaktis, šventes, dažnai pavargstame, išsikėpiame, patenkame į trafaretą ir neberandame kūrybingų minčių. Tada savaime noris tas sukaktis ar šventės užmiršti, pasitraukti nuo jų, kur būtų gyvenimas paprastesnis, ramesnis.

Šios artėjančios sukakties negalime nei užmiršti, nei jos aplenkti. Yra tik vienas kelias — ją kuo iškilmingiausiai, kūrybingiausiai ir kuo gražiausiai paminėti, nes tai mūsų didžiausia šventė. Vasario 16-toji pasuko mūsų tautos gyvenimą visai kita kryptimi. Po daugelį daugelį metų mus pastatė ant savų lietuviškų kojų, po daugelį daugelį metų mes pirmą kartą savo istorijoje turėjome teisę gilintis į savo lietuvišką kultūrą, tirti jos pradus ir statyti grynai lietuvišką namą, be kitų priemaišų.

Po tiek metų tik nepriklausoma Lietuva davė galimybę mūsų kalbai ateiti; universitetą ir pasidaryti mokslo ir meno kalbą. Ta lietuvių kalba buvo sulenkėjusi inteligentų niekinama, buvo sakoma, kad ji tinka tik liaudžiai ir visai netinka mokslui, menui. Nepriklausomai Lietuvai įkūrus savo universitetą, pirmą kartą mūsų tautos istorijoje mokslas buvo dėstomas lietuviškai!

Nepriklausomos Lietuvos laikai mums davė tiek, kad mes ir šiandien pajėgiame atlaikyti didžiausius spaudimus, kad ir šiandien, užaugę komunistinės sistemoje, jaunieji tiki Lietuva ir ilgisi jos nepriklausomybės.

Pasitinkant šią didelę sukaktį, tikrai turim jau dabar sukurti. Niekio mums neduos Belgrado konferencija. Pavergtame krašte ir toliau bus spaudžiami žmonės. Ir net dar labiau, nes ateina sukaktuviniai metai. Kad išdiltų laisvų, laimingų dienų prisimi-

nimas, dar labiau spaus žmones ir juos dar labiau niekins.

Užtat turime sukrusti mes, laisvojo pasaulio lietuviai. Sukaktis duoda mums progą dar labiau suglaudinti gretas, dar labiau išvysti savo aktyvumą ir net kovingumą.

Planuokime jau dabar, kaip pasikviesti senatorius, kongresmanus, laikraščių redakcijas, radiją, televiziją. Pasiekti reikia, nes turim pasakyti — kad kraštas okupuotas, kolonizuotas, žmonės neturi teisių laisvai gyventi, galvoti, kalbėti.

Tokiom progom reikia daug informacinės medžiagos. Jau dabar reikia ją telkti, gaminti, parengti specialiem uždaviniams. Tos informacinės medžiagos apie dabartinę Lietuvos padėtį šiemet reikės labai daug. O kas ją pagamins? Nejučiom akys krypsta į Liet. Bendruomenės JAV Krašto valdybą. Ji parodė daug judrumo ir lankstumo. Tegu parengia garsiausias radijo stotim, kad jiems būtų lengva panaudoti.

Išplėskime laiškų rašymo akcijas, išplėskime taip, kad visi mus pamatytų ir pajustų mūsų jėgą bei organizuotumą. Įtraukime jaunimo organizacijas, įtraukime Lietuvos vyčius ir visus, visus. Los Angeles veikia Talkos Lietuvių Komisija, kuri šiais metais paskelbė amerikiečių spaudoj 40 laiškų. Tokios Talkos Lietuvių komisijos gali veikti ir kitur, kad visur būtų kuo daugiau laiškų spaudoj.

Šalia bendros akcijos, kuri skiriama amerikiečių visuomenei, kreipkim dėmesį ir į mūsų pačių minėjimus. Tegu jie išsiskiria iš kitų savo pakilumu, savo didingumu. Įtraukime visas geriausias savo jėgas, ir ypač traukime jaunimą — tegu jis padeda organizuoti, tegu jis dalyvauja tokių minėjimų programose.

Sukaktis ir šventė didelė — tad skubėkime jai pasiręgti!

Šiais (1977) metais daugelio svarbių įvykių buvo arba bus 60 metų sukaktys. Skaičiuojant chronologine eile, reikia pradėti nuo JAV lietuvių suvažiavimų, kuriuose buvo nutarta reikalauti Lietuvai nepriklausomybės ir šio krašto lietuviai pradėjo veikti tik jos naudai. Čia turima galvoj katalikų organizacijų atstovų suvažiavimas Pittsburghe, Pa. (1917 sausio 10-11), ir tautinių organizacijų atstovų suvažiavimas New Yorke (1917 sausio 15). Rusijos lietuviai (1917 kovo 13) sudarė Rusijos lietuvių tautos tarybą. Šveicarijos lietuviai suorganizavo popiežiaus paskelbtą lietuvių dieną (1917 gegužės 20). Po Rusijos kovo revoliucijos Petrograde įvyko du dideli lietuvių suvažiavimai: pirmasis visos Rusijos kariuomenės lietuvių karių suvažiavimas (1917 birželio 7-11) ir Rusijos lietuvių seimas (1917 birželio 9-16). Seimas nutarė reikalauti Lietuvai nepriklausomybės, o karių suvažiavimo rezultatas — lietuvių batalionų organizavimas kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Didelis įvykis — Vilniaus konferencija (1917 rugsėjo 17-23), nutarusi reikalauti Lietuvai nepriklausomybės ir išrinkusi tarybą tam nutarimui įgyvendinti. Po Vilniaus konferencijos tuoj įvyko užsieny dvi lietuvių konferencijos: viena Stockholme, Švedijoje (1917 spalio 18-20), kita — Berne, Šveicarijoje (1917 lapkričio 2-10). Jos buvo skirtos Vilniaus konferencijai išrinktosios tarybos padėties sustiprinimui. Negalima praleisti nepaminėjus ir Rusijos tautų kong-

PASAULINĖ LIETUVIŲ DIENA

VINCENTAS LIULEVIČIUS

reso Kijeve (1917 rugsėjo 21-29), kuriame tik vieni lietuviai reikalavo ir išreikalavo Lietuvai nepriklausomybės teisę, kai visos kitos tautos buvo patenkinamos siūloma autonomija. Svarbus faktas — lietuvių vyriausios tarybos Rusijoj sudarymas Voroneže (įvykęs 1917 lapkričio 29-gruodžio 2 Voronežo suvažiavime).

Visi čia suminėti mūsų tautos istoriniai įvykiai prašyte prašosi plačiau panagrinėjami, tačiau vienu kartu tai nėra įmanoma. Todėl pasirinkau tik vieną faktą: papasakoti apie popiežiaus paskelbtąją lietuvių dieną. Ir štai kodėl. Lietuvių tauta, anksčiau lenkų užgožta, vėliau Rusijos visomis priemonėmis naikinama, pasauliui pasidarė visai nežinoma arba labai mažai žinoma. Reikėjo surasti galimybių ir būdų kaip galima daugiau paskleisti žinių apie pačią lietuvių tautą ir jos siekius. Be to, Lietuvai, karo nuniokotai, buvo labai reikalinga ir materialinė parama. Tų tikslų siekiant, ir pradėta rūpintis gauti iš popiežiaus paskelbtą lietuvių dienos viso pasaulio katalikų bažnyčiose. Ta dieną turėjo būti bažnyčiose sakomi pamokslai apie Lietuvos vargus, meldžiamasi Lietuvos intencija ir renkamos aukos nuo karo nukentėjusiam Lietuvai.

Tokią lietuvių dieną popie-

žius paskyrė 1917 gegužės 20 visose katalikų bažnyčiose. Apie tą įvykį plačiai rašė jame aktyviai dalyvavę veikėjai:

Kun. dr. V. Bartuška, Recueil de documents concernant la Journée lituanienne accordée par Sa Sainteté Benoit XV, Lausanne, 1918;

Kun. dr. V. Bartuška, Lietuvos nepriklausomybės kryžiaus kelias, Klaipėda, 1934, 71-75 ir 103-122 psl.;

Vyskupo P.P. Būčio Atsiminimai, II, Chicago, 1966, 62-66 psl.;

Martynas Yčas, Mano audienija pas pop. Benediktą XV (Draugija, 1923);

Martynas Yčas, Atsiminimai, III, Kaunas, 1936, 154 psl.;

J. Purickis, Lietuvių veikimas Šveicarijoje Didžiojo karo metu (Pirmasis nepriklausomos Lietuvos dešimtmetis, I, London, 1955), 63-73 psl.;

Kun. A. Steponaitis, Atsiminimai, Kaunas, 1938, 99-105 psl.;

Kun. A. Steponaitis, Tėvynėje ir pasauly, Brooklyn, 1962, 111-112 psl.;

Kun. dr. K. M. Rėklaitis, MIC, Atsiminimai iš Petrapilio veiklos (1914-1918), Tautos Praeitis, I, 3 kn., 441-443 psl.;

Lietuvių Enciklopedija, XVI, 37 psl.

Kas norėtų apie tą įvykį sužinoti plačiau, tepasirūpina pastudijuoti minėtus veikalus, o kas pasitenkins trumpesnėmis žiniomis, kviečiamas pasekti jas čia surašytas. Čia bus papasakota, kiek reikėjo pastangų gauti lietuvių dienas, kaip vyko jos organizavimo darbas, kokios buvo sutiktos kliūtys ir pagaliau kokios buvo pastangų išdavos.

Pastangos gauti lietuvių dienas

Anksčiau popiežius paskelbė katalikų bažnyčiose armėnam, siram, airiam, belgam ir lenkam skirtas dienas. Lietuvių veikėjai ėmė rūpintis, kad būtų paskelbta tokia lietuvių reikalas. Sunkiai tai vyko. Reikėjo laiko ir daug pastangų, kad to pasiektų.

Pirmasis ta diena susirūpino J. Gabrys, kuris buvo lankęsis Amerikoje ir turėjo to krašto lietuvių šiam reikalui pritarimą. 1915 pabaigoj jis parašė popiežiui raštą, prašydamas lietuvių dienos.

Vėliau (1916 birželio 12) asmeniškai ten buvo užsukęs Martynas Yčas, kai Rusijos Dūmos atstovai vyko į Vakarų Europą, pas sąjungininkus. Jis, pagelbėtas kan. K. Prapuolenio, įteikė popiežiui lietuvių dienos reika-

lu memorandumą ir gavo pažadą.

Amerikos lietuvių katalikų federacija kun. dr. V. Bartuška ir dr. J.J. Bielskį siuntė į vokiečių okupuotą Lietuvą sužinoti apie jos vargus ir patvirtinti, kaip būtų galima jai padėti. Be to, kun. V. Bartuška įpareigojo pasirūpinti Vatikane lietuvių dieną. Kun. dr. V. Bartuška, grįždamas iš Lietuvos, 1916 liepos pradžioj užsuko pas popiežių su Vilniaus centrinio komiteto įgaliojimu ir Lietuvos kunigų raštu. Ir jam popiežius Benediktas XV pažadėjo paskirti lietuvių dieną pasaulio katalikų bažnyčiose, bet reikalavo, kad Lietuvos vyskupai kreiptųsi į popiežių bendru raštu, kaip buvo padaryta Lenkijos ir Belgijos vyskupų. Toliau kun. dr. V. Bartuška sako: "Aš šv. Tėvo norą išpildžiau ir išsiunčiau tuojau laišką vyskupui Karosui. Tą pat padarė kanauninkas Prapuolenis, kreipdamasis į vyskupą Karevičių, kuriuodu tuo tarpu gyveno Petrapilyje. Laiškai buvo išsiųsti diplomatiniais keliais liepos 22 d." (2:103). Po to kun. Bartuška džiaugėsi: "Toji linksma žinia praskambėjo per telegrafines agentūras po visą pasaulį. Džiaugėsi drauge Rusijos, Amerikos, Šveicarijos ir Lietuvos lietuviai, skaitę savo laikraščiuose tą gražią naujieną. Visi laukė tos dienos ir jos gausių žinių Tėvynės vargam sumažinti" (t.p.).

Tačiau tas džiaugsmas buvo per ankstyvas. Dar reikėjo pastangų. Kun. J. Matulaičio kviečiamas, Petrogrado dvasinės akademijos profesorius kun. Pr. Būčys iš Rusijos turėjo vykti į Ameriką. Kai jis tai pasisakė Martynui Yčui, šis kun. Pr. Būčį įgaliojo centrinio lietuvių komiteto vardu atstovauti tautos reikalams prie Šv. Sosto. Jis kun. Būčiui išrūpino užsienio pasą, kurią beveik neįmanoma buvo gauti. Vatikane kun. Pr. Būčys buvo priimtas su nepasitikėjimu. Kažin kas jį įskundė. Atsivežtam centrinio lietuvių komiteto įgaliojimui čia nebuvo teikiama jokios vertės. Audiencijos pas pop. Benediktą XV negavo, nors išbuvo Romoje mėnesį laiko. Prašymas paskirti lietuvių dieną katalikų bažnyčiose buvo neišklaustas. Kun. Pr. Būčys išvykęs iš Romos verkdamas.

(Bus daugiau)

PETRONĖLĖ DRAUGELYTĖ-VOSYLIENĖ

KAUNAS — BRAZILIJA

1938 METŲ KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

9

Pramoga turėjo baigtis dvylik-tą valandą, bet, publikai parodžius noro dar toliau šokti, laivo įgula sustojo rikiuotėn, ir visi ėmė prašyti laivo kapitoną, kad leistų jiems dar nors valandą pasilinksinti. Kapitonas nenorom šią pramogą prailgino tik pusvalandžiu. Po šio pusvalandžio jau nebegaliojo jokie prašymai. Kapitonas griežtai pasakė — baigta! Man patiko ši kapitono tvarkinga ir griežta ranka.

Aukos bedarbiams

Laivo šeimnininkas visur puikiai mokėjo išnaudoti progą. Sekmadienio rytą šalia valgomio salės durų pakabinom raštą, kad šiandien pietūs bus tik iš vieno patiekalo. Antro ir trečio nebus. Visa tai aukosim neturtingiems. Vargstantiems broliam bedarbiams.

Kad būtų dar įspūdingiau, ten pat prie įėjimo padarė lyg aukurą — didelę krosnį, ant kurios stovėjo nemažas puodas — katilas su mediniu samčiu.

Visų akį traukė meniškai paruoštas židynas. Jame degė elektros lemputės. Jos buvo taip gudriai apsuptos raudonu popierium, kad atrodė lyg žėruojančios žarijos. Visa krosnis buvo vainikuota gražiu popieriniu vainiku.

Tai darė įspūdį visiems. Visi prisiminė vargšus, našlaičius, nuskriaustuosius. Šalia stovėjo nemaža dėžė aukom mesti.

Pasiduodama bendrai tvarkai, aš mieliai sutikau papasninkauti. Kas nenorėjo, tas galėjo užsisakyti pietus trijų patiekalų, bet jis jau turėjo eiti ir specialiai prašyti.

Atsisveikinimo vakaras

Vakare surengė pasilinksminimą, kurį vadino atsisveikinimu. Šis vardas tikrai tiko, nes kitos dienos naktį jau priplaukėm Brazilijos sostinę Rio de Janeiro. Ten išlips daug keliautojų, ir laivo šeima sumažės.

Kaip gaila

Kaip keista, kad žmogus taip greit prie visko pripranti, su viskuo susigyveni. Hamburgo uoste, įžengus į laivą, mane apėmė baimė, pagaltėjus apie trijų savaitžių kelionę laivu. Dabar — kitas jausmas. Širdin telkiasi gailesys. Gailiesi tų matytų pasakiškų Atlanto pusiaujo žėrinčių mėnesienų, melsvų, galingų okeano bangų, akimirksniu prabėgusių dienų.

Žiauri mintis ima persekioti, kad taip greit, nejučiomis, net gal nieko nenuveikus, gali prabėgti ir visas gyvenimas. Pasi-guodama įkyriom mintim, sakau jom, kad reikia stengtis daryti taip, kad vėliau pragyvento laiko nereikėtų gailėtis, kaltinant savo nerūpestingumą.

Spalio 11 puikus oras, ramus vandenynas, be jokio debesėlio. Tai kelia norą plaukti ir plaukti nesustojant. Pradžioj baugin vandenynas, dabar — priešingai, baugina didmiesčio triukšmas.

Neramūs karininkai

Prieš pietus ramiai sėdėjau deny, pasislėpusi nuo saulės. Pastebėjau smarkiai vaikščiojančius laivo įgulos karininkus. Jie visi buvo susirūpinę. Vėliau sužinojau, ką tai reiškė. Pradžioj karininkai nenorėjo gąsdinti laivo keleivius. Jie ir slėpė, kad buvo sugedusi svarbi laivo mašina. Dėl sumažėjusio greičio būtume vieną ar dvi dienas vė-

liau priplaukę Brazilijos krantus. Kiti kalbėjo, kad buvę dar blogiau. Reikėjo tik trupučiuko, ir laivas būtų sustojęs. Tada būtų reikėję šauktis pagalbos.

Nors nesimatė dar Pietų Amerikos krantų, bet aplinkui skraidė pulkai žuvėdrių. Jos ir priminė, kad žemė netoli.

Padangėj pasirodė kondoras — plėšrus kalnų erelis. Jis aukštai suko ratą ir ilgai lydėjo mūsų laivą. Tuo tarpu jūrininkai jau ruošė prekėm kelti įtaisus.

Rio de Janeiro

Kaip gaila, kad pačiame įmygy, antrą valandą nakties, priplaukėm vieną iš gražiausių pasaulio uostų — Rio de Janeiro. Čia laivas stovėjo visą parą. Išlipo daug keleivių.

Tam tikromis mašinomis beveik visą dieną iš laivo kėlė atvežtas iš Europos prekes. Tarp jų buvo net trejetas lėktuvų, daug automobilių ir t.t.

Naudodamiesi proga, sudarėm ratelį ir automobiliu išvykom apžiūrėti sostinės. Liftu užsikėlėm ant aukščiausio Rio kalno, vadinamo "Cukraus galva". Nuo jo viršūnės atsidendžia nepaprastai gražūs vaizdai. Aplankėm botanikos sodą, pilną įvairiausių bei keisčiausių Brazilijos augalų, medžių, gėlių. Taip pat buvom viršūnėje kalno, kur stovi didžiausia pasauly Kristaus statula. Ji matoma labai iš toli, dar plaukiant jūromis,

kai sostinės mūrai dar neįžiūrimi.

Sieloj lieka neužmirštas vaizdas. Kristus ištiestom rankom, rodos, laimina visą kraštą, atsiduodantį jo globai.

Apvažiavom keletą puošnių miesto gatvių, kur buvo daug gražių aikštelių, gėlių, paminklų. Ypač gražiai atrodė viena pajūrio gatvė. Ji buvo nusodinta aukštomis palmėmis. Lyg kokie sargybiniai, jos kėlė aukštai savo puošnias galvas. Eilė puikiausių palocių ten blizga prabanga. Įdomiai ištaisyti sodeliai, darželiai su įvairiausiom žaliatvorėm. Meniška karpyti medeliai vaizduoja stalelius, kėdutes, arklukus, namukus, visokio dydžio stulpius. Lijanomis apauginti balkonai, palapinės bei namų sienos.

Miesto centre buvo didžiausias judėjimas. Kryžkelėse užtekėjo šviesos signalų. Dar buvo policininkai, užsimovę ant rankų labai ilgus baltas pirštines.

Gatvės grįstos panašiai kaip Lisabonoj — granito plytelėmis. Iš jų išdėlioti senoviški raštai. Čia tai padaryta dar meniškiau, dar labiau papuošta girlandomis.

Daug kas liko nepamatyta, neapžiūrėta. Gražiai atrodė kalneliai su palmių miškeliais arba salos, panašios į atskirus miestelius. Salų pakraščiais plaukiojo motorinės valtys, keltai bei laivai.

Pasakišką Rio de Janeiro uostą palikom vienuoliktą nakties.

Santos uoste

Atsikėlusį anksti dar prieš kasdieninį žadintojų trimtį, nusku-bėjau pasigėrėti Atlanto vandenynne tekančia saule. Juk tai paskutinis kartas. Neleido miegoti mintis, kad šiandien išlip-sim Santos uoste, kad pamatysiu sau brangius asmenis, iške-liavusius Pietų Amerikon prieš 12 metų.

Nors rytas buvo gražus, bet patekėjusią saulę apglėbė miglų skraistė. Miglos vis tirštėjo, tartum man pavydėjo, kad aš nesi-džiaugčiau maloniais ir nepaprastais reginiais. Pagaliau tirštieji rūkai ėmė virsti į lietaus lašus.

Praplaukėm vartinę pilkuojančių kalnų. Tamsiausioj jų pašlaitėj stypojo aukštas įvyturio bokštas. Saulėtą dieną kalnai būtų atrodę daug aiškesni bei gražesni nekaip dabar. Įsismagino taip lyti, kad net langų stiklai barškėjo.

Viską iš anksto susiruošiau ir su baimė laukiau Santos uosto. Ėmė bauginti mintis, kad Sao Paulo mieste gyvenanti mano sesutė negavo laiško ir neatvyko manęs pasitikti. Kaip ją surasiu, nemokėdama kalbos? Tai gali suprasti tik tas, kas jau kartą tai pergyveno, kur nors keliaudamas.

(Bus daugiau)

LAISVĖS ŽIBURYS

Kalėdų švenčių proga sveikina visus New Yorko apylinkių lietuvius, ypatingai "Laisvės Žiburio" rėmėjus ir klausytojus

Vedėjas: ROMAS KEZYS — TW 4-1288

SEASON'S GREETINGS
from

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Season's Greetings from

THE LEVY STATIONERY CO., Inc.

Stationery - Printing - Furniture • Typwriters sold, serviced, repaired
Filling Devices — Loose Leaf and Blank Books — Office Supplies
241 South 4th Street Brooklyn 11, N. Y.
Phone STagg 2-8669

Daug džiaugsmo Kalėdų šventėse!
Daug laimės Naujuose Metuose!

BUYUS FUNERAL HOME

Mario Teixeira, Jr., laidotuvių direktorius
426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105

Laimingų Naujų Metų linki
Profesionalai radijo-televizijų taisymo įstaigos vedėjai
(tėvas ir sūnus)

MR. JOE KAZLAS

87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227
Tel. 847-0887

SEASON'S GREETINGS

EAB EUROPEAN AMERICAN BANK

CHARLES J. MATZEL
Marketing Manager

European American Bank & Trust Company
80 Jamaica Avenue, Brooklyn, New York 11207
(212) 437-4742

Maspetho Lietuvių Piliečių Moterų Pagelbinio Klubo
valdyba sveikina savo nares, drauges ir pažįstamas, linkė-
damos džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Lottie Ulrich, Pres.
Helen Jambor, Vice Pres.
Mary Chipulis, Sec.
Eva Kazlauskas, Fin. Sec.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
PROGA
SVEIKINAME GAUSIUS MŪSŲ KLIENTUS
IR LINKIAME GERIAUSIOS
SEKMĖS.

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N.Y.

DIEVO BENDRIJA VISIEM

15

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

IS SPAUSDINAMOS
KNYGOS "RAKTAS Į
NAUJĄJĮ TESTAMENTĄ"

Kiekviena bendrija buvo prašoma aprūpinti savo atstovus "lydimaisiais laiškais" (1 Kor 16, 3). kad niekam nebūtų jokios abejonės juos esant tikrais įgaliojais nugarbenti "meilės dovaną" Jeruzalės bendrijai.

Nors Paulius ir rašo "Tiesą sakant, nebereikia daugiau rašyti (korintiečiams) apie paramą šventiesiems" (2 Kor 9,1), t.y. nėra reikalo priminti, kad būtų surinkę pinigų nustatytu laiku, bet jis vis dėlto ne tik primena, bet ir pareiškia, jog jam tektų rauste parausti, jeigu, jam atvykus, aukos dar nebūtų surinktos. Dar daugiau! Tiesą sakant, Paulius taip mažai jais pasitikėjo, kad, prieš atvykdamas, pasiuntė savo bendradarbius patikrinti, kaip rinkliava sekasi. Jis korintiečiams užtikrina, kad Dievas yra dosnus tiems, kurie patys yra dosnūs. Be to, dar pridėda, kad ir jų geras vardas nuskambės kitų bendrijų bei pagonių tarpe (2 Kor 9, 11-15).

Pačiam Pauliui išsipareigojimas krikščionijos "šulams" Jeruzalėje "prisiminti jų vargšus" (Gal 2, 10) buvo labai svarbus ir arti širdies. Dėl šio išsipareigojimo jam teko atidėti jau seniai planuojamą kelionę į Romą ir Ispaniją (Rom 15, 22-29). Atlikdamas šį išsipareigojimą, Paulius pateko į romėnų valdžios rankas Jeruzalėje, o jo suėmimas baigėsi kalinio kelyje ir kankinio mirtimi Romoje.

Šalia piniginių bėdų Paulius taip pat turėjo vargo su žmonėmis. Atrodo, kad jis buvo arba mylimas, arba neapkenčiamas. Su Pauliumi nebuvo galima likti drungnu. Jam buvo prikišama, jog jis nemoka santykiuoti su žmonėmis. Paulius ir pats save aprašo, gal būt, savo šmeižikų žodžiais, kaip žmogus, kurio "kūno išvaizda menka ir iškalba prasta" (2 Kor 10,10). Ten pat jis ir tęsia: "Aš pats, Paulius, jus maldauju Kristaus švelnumu ir nuosaikumu, — aš, kuris "akys su jumis esu toks nusižeminęs, o už akių taip smarkauju prieš jus". Aš jus prašau, kad atvykęs neturėčiau pasirodyti smarkuoliu, pasiryžusiu su-

LOS ANGELES, CALIF.

Ona Palubinskienė, kun. Vytauto Palubinsko mamytė, neseniai turėjo sunkią vidurių operaciją. Dabar ji gydoma pas kitą savo sūnų Glendale, Calif. Onai Palubinskienei lapkričio mėn. suėjo 80 metų amžiaus. Gruodžio 4 sūnus kun. Vytautas aukojo padėkos mišias Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Po mišių parapijos salė buvo jaukus priėmimas, kuriame dalyvavo sukaustuvininkės draugai ir artimieji.

Pranui Lembergtui prieš dešimt metų mirus, jo prisiminimas ruošiamas gruodžio 17, šeštadienį, 7:30 val. vak. didžiojoje Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Pagerbimą rengia poeto gerbėjai, kolegos rašytojai, o taip pat ir velionio našlė.

Naujų Metų sutikimą Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Kita LB apylinkė kitą sutikimą vakarą ruošia Santa Monica, Calif., apylinkės lietuvių Bay Women's Club patalpose.

Solistas Arnoldas Voketaitis atliks meninę programą Šv. Kazimiero parapijos iškilmingame bankete 1978 kovo 4.

Lietuvių diena, 25-tą kartą rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, įvyks birželio 18. Meninę programą atliks Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas muz. J. Gaidelio. Ta proga bus išleistas ir sukaustuvinis leidinys.

Metinis bazaras, kiekvienais metais rengiamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, 1978 metais įvyks spalio 22.

— L.Ž.K.

(Bus daugiau)

Kristaus Gimimo Šventėje

maloniai sveikinu radijo valandos klausytojus, rėmėjus, bičiulius, draugus ir bendradarbius

JOKUBAS J. STUKAS

SEASON'S GREETINGS
from

FRED A. BEHN

FRED R. BEHN, Jr.

F.&H. BEHN, Inc.

Automotive Sales and Service

114-20 101st Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11419
Tel. Virginia 9-0354

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

KAUNAS BAKING COMPANY

DUONA ir KEKSAI
Wedding and Birthday Cakes

304 Olivia Street

McKees Rocks, Pa.

Phone: 331 - 4455

Sveikinimai Šv. Kalėdose, linkėjimai Naujuose Metuose visiem lietuviams!

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public
660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211

Season's Greetings from
REDDING ELECTRONICS

Vincentas Kurinskas su sūnum sveikina radijo ir televizijos

aparatus naudotojus. Visi kviečiami apsilankyti jų taisymo krautuvė: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn ga tvių). Tel. 647-2327.

Kristaus gimimo šventėje sveikina visus parapijos dvasininkus, nares ir bendradarbes ir linki laimingų Naujų Metų!

L.R.K. Moterų S-gos 29 kuopa

Pirmininkė E. Kezienė

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki

PAUL H. KRAW FUNERAL HOME

1248 Washington Street

Norwood, Massachusetts

Namas pastatytas specialiai šermentims
Patarnavimas dieną ir naktį
Tel. 762-0482

SEASON'S GREETINGS TO ALL

LOEB & MAYER, INC. Butchers Main Office

ROCKAWAY BEACH BOULEVARD AT 64th STREET
ROCKAWAY BEACH 92, N.Y. NEPTUNE 4-5200

Sveikinimai Kalėdų Šventėse ir Naujuose Metuose visiem lietuviams!

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS

Haven Hill Funeral Home, Inc.
104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418

Garszva Funeral Home,
231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

VALDAS C. DUOBA,

lietuvis advokatas patarnauja teisės reikaluose, gina bylas ir dalyvauja teismuose.

357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731
Tel. (516) 368-3733

Skubiais atvejais namų tel. (516) 757-4296

—O—

Antradieniais nuo 2 val. popiet iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:30 val.
Litas patalpose: 86-01 114th St.
Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-2811

Globoja LŠST Naujosios Anglijos Rinktinė

LIETUVOS

ŠAULIŲ GRETOSE

LŠST — NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Piliiečių Draugijos salė Worcester, Mass., lapkričio 26 įvyko Naujosios Anglijos šaulių rinktinės visuotinis narių suvažiavimas.

Suvažiavimą atidarė rinktinės pirm. J. Stašaitis. Įnešus JAV, Lietuvos ir šaulių kuopų vėliavas, invokaciją sukalbėjo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC. Pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Rinktinės pirmininkas pasveikino visus taip gausiai susirinkusius. Prisiminė garbingus šios rinktinės šaulius. Suminėjo Aleksandrą Mantautą, Lietuvos Šaulių Sąjungos atstovą tremty, pirmąjį LŠST pirmininką, šaulių žvaigždės ordino kavalierių, jo žmoną Sofiją Pūtvytę, kartu su juo per Atlantą pervežusią šauliškąją ugnelę, ir jų sūnų dr. Vaidievių Mantautą, vieną pirmųjų energingiausiųjų LŠST darbuotojų. Jie visi yra LŠST garbės nariai. Taip pat prisiminė Mažosios Lietuvos garbingą atstovą Albertą Puskepalaitį, kuris išsaugojo šaulių vėliavą per bolševikmetį, antrąjį pasaulinį karą, kuriame jis neteko viso turto, bet tą Lietuvos Šaulių Sąjungos brangų simbolį pervežė į JAV ir čia įteikė atsisveikusiai LŠST. Jis yra Jono Vanagaičio kuopos garbės narys.

Kadangi dėl silpnos sveikatos nei Sofija Pūtvytė-Mantautienė, nei Albertas Puskepalaitis negalėjo suvažiavime dalyvauti, pirmininkas paprašė A. Mantautą, jiem perduoti šio suvažiavimo sveikinimus.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė: pirm. Dr. Vinco Kudirkos kuopos šaulys K. Česna, vice-pirm. tos pačios kuopos pirm. A. Zenkus ir Jono Vanagaičio šaulių kuopos šaulys ir rinktinės finansinės atskaitymoybės vedėjas P. Tyla. Sekretoriauti pakviestos Veronika Tumienė ir Stasė Gofensienė. Mandatų komisiją sudarė: J. Bajerčienė — iš Bostono, V. Rupšys — iš Brocktono ir V. Ilgūnas — iš Worcesterio. Balsam skaičiuoti buvo palikta mandatų komisija, papildant ją kandidatų atstovais — J. Miliauskiene ir R. Bielkevičium.

Praejusio suvažiavimo protokolą perskaitė E. Gorodeckienė; buvo priimtas be pataisų.

Rinktinės pirmininkas inž. J. Stašaitis padarė išsamų 3 metų veiklos pranešimą. Rinktinė pradėjo darbą be pinigų, neturėdama veiklos nuostatų. Teko viską sudaryti patiem ir vadovautis valdybos nutarimais, kuriais buvo remiamasi tik gera valia.

Isigyta sporto įrankių ir kitokio turto. 147.84 dol. pasiūta LŠST centro valdybai, 102 dol. sumokėti Darbininkui už klėsę. Be to, lietuviams pranciškonam įvairiomis progomis paskirta aukų.

Rinktinė buvo suruošusi du rinktinės kultūrinius savaitgalius ir 1976 LŠST jubiliejinę kultūrinę savaitę Kennebunkport, Maine. Visi parengimai buvo pravesti pavyzdinčiai.

1975 gegužės 4 buvo įsteigta jaunimo Geležinio Vilko kuopa. Tai neginčijamas jaunimo vadovo G. Karoso nuopelnas. Tenka tik apgailestauti, kad narių skaičius kuopoj labai sumažėjęs. Tai ne vien tik jaunimo vadovo ar kuopos pirmininko kaltė; didžioji dalis tos kaltės atitenka rinktinę sudarančiom kuopom.

Spaudos ir informacijos tarnyba buvo stipri. Rinktinė turėjo Tremties Trimite nuolatine

korespondentę E. Gorodeckienę. Nuo pirmųjų metų Darbininke turim kas mėnesį savą puslapį "Lietuvos Šaulių Gretose". Tą puslapį gavom iš Darbininko nemokamai, tik turim apmokėti už klėsę ir patys suredaguoti. Deja, tam puslapiui iki šiol nesuradom redaktoriaus. Iki šiol rinktinės pirmininkui teko atliekamu laiku nuo kitų išpareigojimų jį tvarkyti ir net kartais prirašyti. Tik Dr. Vinco Kudirkos kuopos korespondentė J. Miliauskiene vienintelė nuolat bendradarbiavo. Ta proga pirm. pareiškė jai padėką. "Lietuvos Šaulių Gretose" puslapis yra labai svarbus rinktinėi; todėl ateinančiai valdybai bus vienas pirmųjų darbų šį klausimą sutvarkyti.

Isisteigus rinktinę, pradėta įsigyti uniformas. Pirmoj vietoj yra Dr. Vinco Kudirkos kuopa Worcesterį.

Pabaigoj padėjo visiems, kurie per tuos trejus metus gražiai bendradarbiavo. Linkejo ir toliau taip gražiai dirbti derinant savo darbą prie bendros šaulių veiklos.

Rinktinės išdininkas P. Tyla pranešė, kad rinktinės izde, kuris laikomas banke, yra 515.18 dol.

Revizijos komisijos pranešimą padarė A. Baškauskienė, pareiškė, kad revizijos komisija, patikrinus visas išdininko vedamas knygas, rado, kad jos vedamos tvarkingai, išlaidos ir pajamos turi pateisinamuosius dokumentus.

Visi pranešimai buvo priimti be diskusijų.

Šaulys Kazys Česna, visuotinio Naujosios Anglijos šaulių suvažiavimo pirmininkas

DR. V. KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPA

WORCESTER, MASS.

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa lapkričio 27 šventė Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventę.

Su vėliavomis kuopa dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišiose, kurias kuopą buvo užprašiusi už žuvusius karius, šaulius, partizanus ir visus kitus. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė šios parapijos asistentas kun. B. Uždavinis, MIC. Dalyvavo ir skautai.

Po pietų Maironio Parke tolimiesiems šventės minėjimui vadovavo Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Zenkus. Šauliam su sesių šaulių palaide įnešus vėliavas, visi sugiedojo Lietuvos himną. Invokaciją sukalbėjo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC.

A. Zenkus paskaitė straipsnį "Kariams". Pagrindinis kalbėtojas K. Česna, Dr. V. Kudirkos

Šaulys Algirdas Zenkus, naujasis Naujosios Anglijos šaulių rinktinės pirmininkas

Nominacijų komisijos pirm. R. Bielkevičius pranešė, kad rinktinės pirmininkui atsiskaičius kandidatų naujai kadencijai, jam buvo pavesta, bendradarbiaujant su kuopų pirmininkais, surasti kandidatus. Parinkti: K. Česna ir A. Zenkus iš Worcesterio šaulių kuopos ir P. Tyla iš Bostono šaulių kuopos. Pasiūlyta suvažiavime papildyti nominacijos komisijos sąrašą. Deja, sąrašą teko sumažinti, nes K. Česna savo kandidatūrą atsiėmė.

Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime turinčių teisę asmeninai ir pagal išduotus įgaliojimus balsuoti yra 111. Balsai slapto balsavimu pasiskirstė taip: Algirdas Zenkus — 56, Povilas Tyla — 53, K. Česna — 2. Tuo būdu naujuoju Naujosios Anglijos šaulių rinktinės pirmininku išrinktas Algirdas Zenkus iš Worcesterio.

Prieš renkant rinktinės valdybą, buvo parasyta, kad suvažiavimas patvirtintų buv. rinktinės valdybos nutarimą, kuriuo remiantis ir rinktinės valdybos sudėtį kuopų pirmininkai įeina be rinkimų; nes tuo būdu efektingiau rinktinės valdybos nutarimai vykdomi kuopose. Tą nutarimą patvirtinus, kuopų pirmininkai buvo nesiūlomai į rinktinės valdybą.

Pasiūlyti kandidatai slapto balsavimu buvo išrinkti į rinktinės valdybą: E. Gorodeckienė — 71, P. Tyla — 69, B. Šakenienė — 63 balsais. Kandidatais liko: R. Grauslys (jaunimo kuopos atstovas) — 45, A. Maskeliūnienė — 39, Vl. Gedminas — 19, Vl. Pajėda — 12.

Naujasis rinktinės pirmininkas Algirdas Zenkus savo kalboj padėjo visiems ir pažadėjo savo darbais jų neapvilti.

Baigiant suvažiavimą, buvo perskaityti Vytauto Didžiojo rinktinės pirm. Vl. Išganaičio iš Chicago ir buv. Lietuvoj rinktinės pirm. A. Venclausko sveikinimai.

Pasiūlyta pasveikinti JAV prezidentą už jo tvirtą žmogaus

ATSISVEIKINANT

Baigdamas trejų metų man patikėtas rinktinės pirmininko pareigas, jaučiau didelį palengvėjimą ir džiaugsmą, kad galėjau perduoti pareigas patyrusiems, energingiems šauliam. Turiu vilties, kad gražiai pradėtas darbas bus tęsiamas toliau. Visus šio puslapio bendradarbius ir korespondentus nuoširdžiai prašau siųsti šauliško puslapio medžiagą šiuo adresu: A. Zenkus, 72 Arlington

St., Worcester, Mass. 01604.

Visiems bendradarbiams, kiekvienam šauliui ir šaulei šia proga išreiškiu neužmirštamą padėką.

Kristaus gimimo šventėj nuoširdžiai sveikinu ir visiem linkiu laimingų Naujų Metų.

Juozas Stašaitis,
buvęs rinktinės pirmininkas ir šio puslapio redaktorius

teisių gynimą, taip pat pasveikinti LŠST Sąjungos pirmininką ir rinktinę pirmininkus.

Suvažiavimo pirmininkas K. Česna pasidžiaugė, kad suvažiavimas praėjo sklandžiai ir tikrojo šauliškojo dvasioj. Suvažiavimo posėdis truko 2 val.

Sugiedotas Lietuvos himnas, po kurio vėliavos buvo išneštos iš salės.

Po suvažiavimo buvo vakarienė, kurioj dalyvavo ir Lietuvių Labdaros Maironio Parko pirm. K. Adomavičius su žmona. Jis sukalbėjo maldą prieš vakariene. Svečiai, šauliai ir nemažas skaičius šios kolonijos lietuvių atsilankė į vakariene.

Meninę dalį prieš vakariene atliko nauja kylanti solistė, Geležinio Vilko šaulių kuopos šaulė, M. Bizinkauskaitė. Akomponuojant jos tėveliui dr. P. Bizinkauskui, solistė padainavo: Tėviškėlė — Budriūno, Paskutinė rožė, Pavasario ilgesys, Kaip

tave aš pamačiau, Pajūry, Nemunėli, Plaukia sau laivelis — Šimkaus, Kur bakūžė samanota — Šimkaus, Pamylėjau vakar. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos šaulė A. Maskeliūnienė skaitė savo du humoristinius eilėraščius. Meninei programai vadovavo šaulys E. Meilus, Jr.

Šaulys K. Česna trumpai kalbėjo žuvusiems kovotojams paminklo statymo komiteto vardu ir kvietė prisidėti visus, nes ir paminklas statomas garbei visų, kurie savo krauju aplaistė Sibiro, galbūt ne vienas Vietnamo, Lietuvos ar kitą žemę. K. Česna yra paminklo statybos komiteto išdininkas.

Buvęs rinktinės pirm. inž. J. Stašaitis publikai pristatė naująjį Naujosios Anglijos rinktinės pirmininką Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos dabartinį pirm. Algirdą Zenkų, kuris tarė trumpą žodį.

Toliau buvo dovanų dalinimas laimėtojam ir sokiai.

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO RUDENS VAJUS

Mieli Lietuviai,

Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo pagrindinis uždavinys yra Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo Komiteto (VLiko) darbų ir veiklos finansavimas.

Nėra reikalo aiškinti VLiko reikšmės ir reikalingumo. Tenka priminti tik tiek, kad VLikas šiuo metu kalba pavergtos tautos vardu. Nors tuo tarpu didesnių apčiuopiamų rezultatų dar nėra, kaip kad kai kas norėtų matyti, bet Lietuvos laisvės byla yra gyva ir laikas nuo laiko vis atnaujinama bei sustiprinama.

Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo adresų kartoteka yra nedidelė ir asmeniniais laiškais visų pasiekti negalime. Todėl tie, kurie nėra gavę asmeninio laiško, prašomi pasinaudoti žemiau pridėta atkarpa aukom siųsti. Tie gi, kurie yra gavę asmeninius laiškus, prašomi iškirpti ir duoti draugui, kaimynui bei pažįstamiems.

Paaukojęs 25 dol. gauna ELTA biuletinį, jei to pageidauja. Paaukojęs 100 dol. tampa pilnateisiu Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo nariu ir gali dalyvauti Fondo metiniame suvažiavime, kuriame renkama Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo Taryba ir nustatomos veiklos gairės. Aukos yra nurašomos nuo pajamų mokesčių (Income tax). Gavę auką, prisiųsime kvitą. Iš anksto dėkojame.

Aukas siųsti:

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO VALDYBA

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO VALDYBAI

VLiko darbui ir veiklai remti siunčiu auką \$.....

Aukotojas

Adresas

.....Zip Code

Data

Pastaba

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Atsiūsta paminėti

Jurgis Gliuda — TEISMAS BIRŽELY. Tikrovinė novelė. Išleido Lietuvių Dienos, Los Angeles, Calif. 1977. Mecenatas — mons. Jonas Kučingis. Viršelis: Nijolė Sadūnaitė teisme — seselės Mercedes piešinys. Iliustruota nuotraukomis. 38 psl.

Autorius pasisako: "Žiuri tikrovė gaivališkai sukūrė novelinę siužetą, kuris panaudotas "Teismas biržely" novelei. Tai pagarbi mano pastanga parodyti mūsų kankinės tautos perlus novelės rėmuose."

Paskutiniame viršelio puslapy išspausdinta faksimilė Nijolės Sadūnaitės laiško, rašto iš koncentracijos stovyklos vienam kunigui. Laiškas pradėdamas posmu iš B. Brazdžionio poezijos.

KAI GRĮŽTA PRAEITIS. Apie kun. Juozą Montvilą ir Titaniko nuskendimą. Petro J. Montvilos prisiminimai. New York, N.Y. Išleista Petro J. Montvilos artimųjų lėšomis. Spaudė Pranciškonų spaustuė. Iliustruota nuotraukomis. 112 psl.

Knyga skiriama prisiminti kun. Juozui Montvilai, kuris prieš 65 metus nuskendo Titaniko laive; taip pat ir jo brolio Petro J. Montvilos 90 metų sukakčiai paminėti.

Knygos įžanga, pasirašyta Petro Montvilos ir pavadinta "Vietoj paminklo, kurio negalima pastatyti Atlante", prasideda šiais sakiniais:

"Kun. Juozas Montvila, plaukdamas iš Europos į Ameriką, nuskendo su didžiuoju pasaulio laivu Titaniku. Nuskendo 1912 metais naktį iš balandžio 14 į 15, iš sekmadienio į pirmadienį. — Šis jaunas kunigas teturėjo tik 27 metus. Rusų valdžios persekiojamas, jis nutarė palikti Lietuvą ir keliauti į Ameriką, į tą laisvės šalį, kad čia galėtų padėti savo žmonėms".

Įžanga baigiama žodžiais, įprasminančiais šios knygos pasirodymą:

"Tegul tie puslapiai ne tik primins kun. Juozą Montvilą, bet drauge prikelis anuos laikus, kada jis gyveno, kada visa tauta, eidama sunkiu keliu, tikėjo į šviesesnę ateitį ir dėl tos ateities dirbo. Tegul tie puslapiai paskatins ir dabar dirbti tiem patiem idealam".

Pirmojo knygos daly vaizdžiai rašoma apie kun. Juozą Montvilą ir Titaniko nuskendimą.

Antrąją dalį sudaro daugeliui lietuvių gerai žinomo darbštus ir nuoširdaus visuomenės veikėjo Petro Montvilos prisiminimai su įdomiais samprotavimais.

Bendrai, knyga įdomi ne tik savo tekstu, bet ir nuotraukomis, nepaisant to, kad joj yra palikta daug korektūros klaidų.

TEVŲ ŽEMĖS ATŽALA. Kristijono Donelaičio aukštesniosios liuanistinės mokyklos mokinių metraštis. 1976/1977 mokslo metai. Viršelis — dail. P. Aleksos, paruošimas spaudai — D. Bindokienės, nuotraukos — Vaclovo Noreikos, Jono Tamulaičio, Lino Meilaus, Algio Korzono, Vyto Bindoko. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuė, Chicago, Ill. Didelio formato. 128 psl.

Šį metraščių pirmiausia įdomu pavartyti: daug nuotraukų. Daug veidų, kurie gali sudominti ir nuošaliau nuo jų stovintį tautietį. Ne pro šalį ir paskaityti gausybę mokinių rašinėlių. Juose galima rasti įdomių samprotavimų. Yra ir piešinių. Tik eilėraščiai tai visai prastučiai. Reikėjo arba apsieiti be jų, arba kaip nors juos pagerinti.

Daug rašinėlių yra apie lietuvių rašytojus (jų paliečiama apie 30; tai mišrainė, kurioj pasigendama kriterijais bei sistemos iš vadovaujančios rankos).

Sporto parašė

IŠ VISUR PO TRUPUTĮ

Besidairydamas po sporto skiltis išeivijoj, pastebi, kaip kartais klystam ir klaidinam. Klystam ir be blogos valios, nes naudojames netiksliais šaltiniais. Sporto istorija besidominčiam ateity bus painu atsekti tikrovės mazgą, nes siūlai surizgę, jie nudailinami ir jais džiaugiamės... Galimas dalykas, kad daugelį į vietą atstatys Jono Narbuto Montrealy baigiama ruošti Nepriklausomos Lietuvos sporto istorija (du tomai). Tai kelerių metų darbuotės padarinys. Apie sportą rašęs nepriklausomos Lietuvos laikais, Narbutas atsiokrato dailinimo, užmiršta simpatijas ar antipatijas ir stengiasi atkurti sporto praeitį tokią, kokia ji iš tikrųjų buvo.

Šį kartą pasidomėkim krepšinio pradžia Lietuvoj. Iki šiol daug kur skaitom tokius sakinius: "Krepšiniu Lietuvoj susidomėta 1919... Jo pradininkai buvo Steponas Darius ir Karolis Dineika..." Betgi nepasakyta, kas žaidė: vyrai ar moterys? Skaitytojas yra daugiau linkęs priimti faktą, jog žaidė vyrai... New Yorke leistame žurnale Sportas (Nr. 19, 1969 gruodis) viena iš sporto Lietuvoj pradininkių Elena Garbačiauskienė taip rašo:

"Krepšinis ir lengvoji atletika davė pradžią Lietuvos moterų sportui... Krepšinis labai greitai prigijo. Veik kasdien grupė LFLS mergaičių susirinkdavo treniruotis jų pačių įrengtoj aikštelėj Vytauto parke. Vaikiniai pašaipiai žitūrėjo į šį Kaune dar nematytą žaidimą, vadindami jį "bobiška zabova"...

Dabar vėl kreipėmės į Elena Garbačiauskiene (ji gyvena Zueriche) ir gavom tokį atsakymą:

"Krepšiniu Lietuvoj iš pradžių domėjosi tik moterys. Dar 1919 rudenį nėgausios mergaičių būrelis Kaune nutarė, kad krepšinis bus joms tinkamas komandinis žaidimas. 1920 pavasarį

Vytauto kalno aikštelėj moterys ir pradėjo savo pirmuosius žingsnius krepšinyje. Vėliau prisidėjo Aušros gimnazijos auklėtinės — jų treniruotės pritraukdavo ir Aušros gimnazijos vaikus — 1921 jie sudarė pirmą vyrų komandą, o gimnazijos kieme įsirengė krepšinio aikštę, antrąją Lietuvoj. 1922 surengtos pirmosios Lietuvos pirmenybės, bet jose dalyvavo tik moterys. Vyrai pasitenkindavo spontaniškom neoficialiom rungtynėm (dalyvaudavo LFLS sportininkai ar entuziastai iš žiūrovų ar praeivių, kurių Vytauto parke netrūko).

Todėl truputį keista, kad Steponas Darius savo knygoj apie krepšinį (išleista 1926), rašo, kad 1922 pavasarį įvykusios pirmos Lietuvos draugiškos vyrų rungtynės LFLS — Kauno rinktinė esanti krepšinio Lietuvoj pradžia.

Ne visai taip, nes moterys jau porą metų anksčiau, 1920, pradėjo žaisti. Dariaus gerų norų vaizduotė tuo paleido antį, kuri nesustodama plaukia per mūsų sporto istoriją ir klaidina skaitytojus. Trumpai pasakius, krepšinį dar 1920 Lietuvoj pradėjo žaisti moterys, o po poros metų įsijungę vyrai tik 1924 pradėjo dalyvauti Lietuvos pirmenybėse. 1923 moterų krepšinis labai išbujojo — surengtos antrosios Lietuvos pirmenybės. Jose ir vėl dalyvavo tik moterų komandos, kurių buvo apie 20. Antrą kartą iš eilės Lietuvos meisteriu tapo LFLS pirmasis penketukas", baigia savo paaiškinimą Elena Garbačiauskienė.

-o-

Vilniuj leidžiamas Sportas jau 22 kartą paskelbė naujametinę anketą išrinkti 10 geriausių Lietuvos sportininkų 1977. Lapkričio 26 Sporto laidoj skaitytojams pateikta 30 atrinktų kandidatų. Tas trisdešimtukas balsuotojų

Reta nuotrauka iš praeities, kai 1923 krepšinio rungtynėse moterys žaisdavo prieš vyrus: LFLS I moterų ir Aušros gimnazijos vyrų penketukai po vienų rungtynių gimnazijos kieme. Vidury sėdi Elena Garbačiauskienė

nevaržo — anketos dalyviai gali įrašyti bet kurį Lietuvos sportininką, kuris, skaitytojo nuomone, to vertas.

Iš 30 siūlomų kandidatų — 21 vyras ir 9 moterys. Daugiausia kandidatų iš irklavimo — 11. Toliau, pagarbiam nuotoly, trys asmenys iš lengvosios atletikos ir po du iš krepšinio ir šaškių. Kiti 12 kandidatų atstovauja skirtingom sporto šakom

— po vieną. Netaikant į pranašus, vis dėlto spėtina, kad šiemet į Lietuvos sporto dešimtuko viršūnės daug vilčių turi moterys. Pavyzdžiui, lengvatlė Vilma Bardauskienė, pasiekusi naują Sovietų Sąjungos ir Lietuvos rekordą šuoly į tolį — 6,82 m (geriausia sezono pasekmė pasauly). Geriausia Lietuvos sportininkė 1976, krepšinininkė Angelė Rupšienė vėl suspindėjo

Universiados 77 varžybose — aukso medalis. Be to, stipri savo pasiekimuose akademinio irklavimo atstovė Leonora Kaminskaitė ir kylanti plaukikė Violeta Penkauskaitė.

Lengvojoj atletikoje, be Bardauskienės, siūlomi du vyrai: 50 km ėjimo meisteris Alvidas Baltaduonis ir bėgikas per laukus (cross country) Aleksandras Antipovas... Krepšiny, be Rup-

šienės, vienas vyras — Sergejus Jovaiša, Universiados 77 vice-meisterio komandos dalyvis. Irkluotojų būrys gausus — be išankčiau žinomųjų (Antanas Čikotas, Petras Grigonis), randam ir jaunesnių pajėgų (Danielius Lukošius, Arūnas Rainys, Petras Šiurskas). Minėtinas pasaulio rovimo meisteris (II pussunkis voris) sunkumų kilnotojas Bronius Mačernis ir Sov. Sąjungos judo imtynių meisteris Antanas Songaila. Iš automobilininkų siūlomas Valerijonas Vaišvila, o iš motociklininkų — Edvardas Ramonas.

-o-

Iki pasaulio futbolo pirmenybių (16 rinkinių) baigminių žaidimų Argentinoj liko tik pusmetis — bus žaidžiama birželio 1-25. O atrodo, dar taip neseniai, 1974, Vakarų Vokietija pasipuošė meisterio vardu (2. Olandija, 3. Lenkija, 4. Brazilija). 1974 baigminėse pirmenybėse iš Europos dalyvavo 9 komandos, o 1978 varžybose turėsime 10. Iš 1974 dalyvių iškrito Bulgarija, Jugoslavija ir Rytų Vokietija, užtat į pajėgiųjų vainiką įsispraudė Austrija, Ispanija, Prancūzija ir Vengrija. Kiti dalyviai iš Europos tie patys, kaip ir 1974: Vakarų Vokietija, Olandija, Lenkija, Italija, Škotija ir Švedija. Kaip ir prieš ketverius metus, nėra Anglijos (1966 meisteris).

Ypatinai daug džiūgesio Austrijoje. Tenyškščiai sporto mėgėjai gali kędenti ne tik savo slidininkų, bet ir futbolininkų pasiekimus, kaip "senais, gerais laikais". Savo grupės žaidimuose austrai antroj vietoj paliko Rytų Vokietiją, kuri 1974 baigminių žaidimų pradžioj buvo nugalėjusi būsimą meistrį Vakarų Vokietiją 1-0 ir 1976 laimėjo olimpinius žaidimus Montrealy.

Austrijos rinktinės treneris Senekowitsch, pats savo laiku 19 kartų žaidęs rinktinėj, po pergalės prieš Turkiją prie raudonos judėjimo šviesos susidūrė su kitu automobiliu. Na, žinom, kokios tada kalbos... Betgi šį kartą buvo kitaip. Nukentėjęs vairuotojas atpažino trenerį ir jį džiaugsmingai pasveikino su lemiama pergale pasaulio pirmenybėm... Atvykęs policininkas iš pradžių paprašė autografo, o tik tada pasidomėjo trenerio adresu.

Kas laimės pasaulio futbolo pirmenybes 1978? Užsienio sporto spaudoj bene ryškiausia nuomone, kad baigmėj susitiks Vakarų Vokietija — Argentina.

K. Čerkeliūnas

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Belgradas. Čia vyksta pasaulio pretendentų baigminis mačas, kuriame dm V. Korėnojus pirmauja prieš buv. pasaulio meistrį B. Spaskį 3.5-1.5. Šeštoji partija atidėta, Spaskiui su negalavus. Korėnojus laimėjo antrąją ir trečiąją partijas, o kitas užbaigė lygiomis. Jiem paskirta 20 partijų.

Leningradas. Sovietų S. pirmenybėse varžosi 18 vyrų. Po keturių ratų pirmavo buv. pasaulio meistris T. Petrosjanas su 3.5 tš., po jo sekė jaunieji didmeisteriai Dorfmanas, Kuzminas, Grigorjanas ir Gulko, surinkę po 2.5 taško. Buv. pasaulio meisteris M. Talis su veteranu Geleriu ir kitais tetūrėjo po 2 tš.

Vilnius įveikė Kauną 31-19, atsirevanšuodamas už ankstesnį pralaimėjimą. Vilniaus rinktinėj daug jaunų pajėgų. Rungtyniavo Vilniuj. Šeimnininkai laimėjo visų penkių dešimtukų susitikimus: 1. lentoj vilnietis Piešina įveikė Čiukajevą, 2. G. Rastenis suklupo prieš K. Kauną, 3. veteranas I. Vistanekis sužaidė lygiomis su kauniečiu P. Rageiliu.

Vilniaus rinktinė žaidė dar Kaliningrade su vietos rinktine. Pirmą dieną laimėjo Vilnius 5-4, bet antrą dieną pralaimėjo 3.5-5.5. Bendra pasekmė Kaliningrado naudai 9.5-8.5. Iš vilnietčių gerai sužaidė jaunas meistris G. Rastenis, abi partijas užbaigęs lygiomis su RTSFSR čempionu V. Žuravliovu ir taipogi jaunieji: R. Nasvyrovaitė, A. Mikėnas ir H. Žemaitis, pelnę po 1.5 tš. iš 2.

South Boston Tribune XII.8 paskelbė apie So. Bostono lietuvių šachmatininkų laimėjimą prieš Metropolitan Chess lyderį — Harvardo universitetą 3-2. Pabrėžta, kad Harvardas po laimėjimų prieš MIT ir Boylston klubą buvo tikras, kad parsiveš dar vieną laimėjimą iš South Bostono, bet nelauktai turėjo grįžti į namus su pirmuoju pralaimėjimu šiam sezonui, nežiūrįnt, kad kiekvienas Harvardo žaidėjas turėjo apie 100 tš. didesnį "Ratingą", negu lietuviai. Vietos šachmatininkai: Grauslys (1780) nugalėjo Bauzokis (1896), Kazys Merkis (1737) užmatavo E. Wyckoff (1822) ir Bronius Skrabulis (1377) įveikė J. Carerrial (1436).

ICCF VIII pasaulio komandinių pirmenybių baigmėj rungtynėse 13 komandų, įskaitant So-

viety S., Jugoslavijos, Bulgarijos, JAV ir kt. komandas. JAV komanda: W. Muir, R. Cross, N. Preo, J. Kalish, V. Palčiauskas ir R. Reithel. Rungiasi nuo 1977 kovo mėn. JAV komandoj, kuri dalyvavo IV ir VI olimpiadose, žaidė bostoniškas Kazys Merkis. IV olimpiadoj jis laimėjo I vietą tarp trečios lentos žaidėjų ir buvo geriausias taškų rinkėjas JAV komandai, surinkęs 75%. VI olimpiadoj baigė ketvirtu iš 8.

South Boston Tribune (XI.23) išspausdino vietos Rev. L. Schulz straipsnį apie korespondencinį žaidimą, pabrėžęs, kad So. Bostone gyvena Kazys Merkis, buvęs JAV žaidikas Nr. 1 ir

SPORTAS

Nauji vėjai futbolo aikštėse

Nuo 1923 egzistavusi Amerikos vokiečių futbolo draugija New Yorke (German-American Football Association) galutinai prarado savo veidą ir vardą. Per eilę metų vokiečių suorganizuotoj lygoj didėjant kitų tautybių sporto klubų skaičiui, lygos veidas nuolat keitėsi, įgaudamas babilonišką tautų rinkinio išvaizdą. Tam "Babilone" ilgą laiką gyveno ir New Yorko lietuvių futbolo komanda, lygos lentelėse figūruodama paprastu "Lithuanians" vardu.

Lietuviai vokiečių futbole turėjo neblogą reputaciją ir keletą metų gana stipriai laikėsi aukštosios lygos eilėse, bet vėliau "nusėdo" ir pastoviai apsigyveno žemesnėj lygoj, kur ir šiandien dar laikosi. Kaip kiti klubai, taip ir lietuviai, norėdami išsilaikyti aukštumoj, ramsėsi kitataučiai žaidėjais, kartais ignoruodami savų žaidėjų prieauglį.

Ilgainiui net ir stiprūs vokiečių kilmės klubai ėmė "spalvinti" savo komandas ispanais, italais, pietiečiais ir net juodukais. Prieš kelis metus į vokiečių lygą įsijungus vadinamai tautinei (National) lygai, tautų Babilonas dar labiau pajvairėjo ir komandos dar daugiau susimaišė. Tuo pačiu metu gudresnieji sporto biznieriiai Amerikoj sukūrė profesionalinę futbolo lygą, kurioj šalia saujelės amerikiečių žaidėjų, rado prieglobstį Europos futbolo pertekliaus aukos — įvairataučiai "atliekami" profesionalai, sugalvoję Amerikoj dolerių pasirinkti.

Iš pradžių profesionalinei lygai nelabai sekėsi, bet biznieriiai nenuleido rankų. Pasikvietę Pie-

JAV olimpinės komandos dalyvis.

Įveiktas Harvardas. So. Bostono LPD šachmatininkai gruodžio 2 nugalėjo stipriausią Bostono Metropolitan Chess League komandą — Harvardo universitetą 3-2. Mum taškus iškovojo Ričardas Grauslys antroj lentoj, Kazys Merkis — trečioj ir Bronius Skrabulis — penktaj lentoj (jau komandos kapitonas). Harvardas nugalėjo MIT, Boylston CC ir Tufts univ.

Chess Horizons (Nov.-Dec., 77) pakartojo nuotrauką, kuri buvo pereinam žurnalo numerio viršely, ir pridėjo paaiškinamąjį straipsnį "The Mystery Cover Photo Solved", kuriame rašo: "According to Kazys Merkis, a dean of post World War II chess in Boston..." toji nuotrauka vaizduoja Bostono rinktinę, besirungusią 1951.IX.16, Rutland, Vt. Komandoj žaidė du lietuviai — Kazys Merkis ir Andrius Keturakis.

GRAŽIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

PUZINAS

Tai gražiausia monografija apie dail. Povilą Puziną. Su anglišku tekstu. Didelio formato (11"x13"). Visos reprodukcijos spalvotos. Atspausa brangiame kreidiniame popierėje. Spaudos darbus atliko specialiai meno spaustuvė Japonijoje. Knygos kaina — 25 dol. Geriausia dovana bet kam. Galima gauti DARBININKO ADMINISTRACIJOJE: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Po daugelio metų pertraukos Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliavo amžinybėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiųsti adresą asmens, kurs pageldautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujiem skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagalėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojams ir naujiem skaitytojams bus duodamos dovanos lietuviškomis knygomis.

Laukiame Jūsų talkos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikina naujus klientus, draugus ir pažįstamus **DALE POVILAUŠKAITE-SELLEI, SAV. "FRIENDLY SPIRITS WINES LIQUORS",** 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808.

Merry Christmas and a Happy New Year

MAPLE HILL CHAPELS

Funeral Home

380 Maple Avenue Hartford 6, Conn.
Tel. (203) 246-1377

Season's Greetings

NAMASKY-ZAMMITO INSURANCE AGENCY, INC.

95 Rosemary Street, Norwood, Mass. 02062
Telephone: 762-6732

Kristaus Gimimo ir Naujų Metų švenčių proga sveikina visus ir linki Kūdikėlio Jėzaus palaimos

Advokatas Antanas J. Young

315 E Street, South Boston, Mass. — Tel. 268-8491

Sveikinimai Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
&
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

393 W. Broadway — 268-8764
Boston, Massachusetts

Laimingų Naujų Metų linki

Advokatas Jonas J. Grigalus

52 G Street, South Boston, Mass. — Tel. 268-4877

SEASON'S GREETINGS.—

GREAT AMERICAN

FEDERAL
Savings and Loan Association
300 East Eight Avenue
HOMESTEAD, PENNSYLVANIA 15120

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiems klientams, draugams ir
pažįstamiems linki

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS and Loan Association

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455. Ph. 598-9400
4040 Archer Avenue Chicago, Ill. 60632 — Phone 254-4470
5%
Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly
6%
2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Miami Lietuvių Piliėčių Klubas

3655 No. West 34th Street, Miami, Florida
sveikina visus lietuvius ir linki sulaukti sveikiems
ŠV. KALĖDAS ir NAUJUS METUS

Džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų IRON CITY CLOCK HOSPITAL

Authorized dealers of Longines-Wittnauer and Bulova Watches
SIMON ALELIŪNAS

4200 Brownsville Rd. (on de Walt Ave.)
Phone 281-7399 Pittsburgh, Pa. 15227

SEASON'S GREETINGS

MODERN RESTAURANT

DINING ROOM & LOUNGE

116 West Pearl Street, Nashua, N. H.

— Christmas Day will be closed —

SEASON'S GREETINGS TO ALL

FIRST FEDERAL SAVINGS

& Loan Association of Nashua

223 Main Street, Nashua, New Hampshire 03060
Telephone: (603) 889-2123

Kalėdų švenčių proga sveikina visus ir linki
laimingų Naujų Metų

NASHUA FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

157 Main Street
NASHUA NEW HAMPSHIRE

"Bankas yra labai daug padaręs dėl daugelio"

Linksmų Kalėdų ir laimingų

Naujų Metų visiems savo

klijentams linki šis bankas,

HAPPY HOLIDAYS

Nashua, New Hampshire
Est. 1851

Merry Christmas and a Happy New Year
to all our members

Club Canadien, Inc.

40 Chestnut St., Nashua, N.H. 03060

Nashua Trust Company

194 Main St.

A FULL
SERVICE
BANK

Some people think all banks are alike . . .
. . . we try harder not to be!

SEASON'S GREETINGS
to Customers and Friends

Producers of Finest Lithuanian Records

REQUEST RECORDS, INC.

3800 S. Ocean Drive, 2nd Floor
Hollywood, Fla. 33019
(305) 921-0847

Atlanto pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija Kultūros Židiny, sekma-
dienio posėdis. Nuotr. D. Penko

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA KULTŪROS ŽIDINY

(tęsa iš praeito nr.)

New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos pranešimą padarė tos mokyklos vedėja Gintarė Ivaškiene. Mokykloje mokosi 146 mokiniai, dirba 17 mokytojų, 3 pagelbininkės. Veikia 8 skyriai, vaikų darželis ir pagelbinė klasė. Nuo 2 iki 5 skyriaus mokiniai suskirstyti grupėmis pagal jų pažangumą. Grupių darbas sėkmingas. Patinka ir pati mokiniam. Mokykla naudoja Holy Child parapijos mokyklos patalpas. Čia atliekamos tik pamokos. Kita veikla jau neįmanoma, nes po pamokų tuoj reikia užleisti patalpas kitiems. Mokykla neturi savo bibliotekos, nes nėra kur. Mokykla buvo sukūrusi ir aukštesniąją mokyklą — dar dvi klases, kurios veikė keletą metų. Dabar mokykla nepajėgė tos aukštesnės mokyklos suorganizuoti, nes nėra jai mokinių.

Philadelphijos Vinco Krėvės

BALTIMORE, MD.

Šv. Alfonso parapijos sodalietės šiomis dienomis lanko lietuvių senelių prieglaudose, jiems suteikia dovanas ir praleidžia kiek laiko su jais. Seneliai džiaugiasi sodalietėjų atsilankymu, nes turi progos pasikalbėti lietuviškai ir sužinoti naujausias naujienas iš lietuvių veiklos Baltimorėje. Sodalietės šį kilnų darbą atlieka kiekvienais metais ne tik prieš Kalėdas, bet ir prieš Velykas. Šiam kilniam darbui vadovauja pirmininkė Eugenija Pazneikienė.

Šv. Alfonso mokyklos vaikai turės savo kalėdinį balių mokyklos kambariuose prieš pradedant atostogas.

Kalėdinį balių rengia Lietuvos postas 154 ir jų padėjėjos gruodžio 18 Lietuvos Vėtinės Klevo kambaryje. Kalėdų senelis suteiks vaikučiam dovanų. Jiem bus įvairių žaidimų. Bus skanių valgių ir gėrimų suaugusiems. Pradžia 2 v. popiet.

Baltimorės Lietuvių sportininkų klubas gruodžio 31 rengia Naujų Metų sutikimą Lietuvos Vėtinės didžiojo salėje. Sportininkų pirmininkas Vincas Dulys rengimo komiteto vardu maloniai kviečia visus kartu su sportininkais sutikti naujuosius metus. Vakaras prasidės 10 val. Šokiam gros geras orkestras. Prie kiekvieno stalo bus ledų, barškučių ir visokių gėrimų. Bilietus dabar galima gauti lietuvių salėje pas narius.

Šv. Alfonso parapijos klebonijoj galima įsigyti ne tik rožančių, medaliukų, žvakių, bet ir gražių kalendorių bei kalėdinių sveikinių.

Vajus raupsuotiems, kiekvienais metais prieš Kalėdas įvyksta Šv. Alfonso parapijoj, gerai sekasi. Parapiečiai ir novenos maldininkai aukoja vargingam raupsuotojų gyvenimui palengvinti.

Jonas Obelinis

mokyklos pranešimą padarė tos mokyklos vedėja Teresė Gečienė. Mokykloje mokosi 57 mokiniai, t.y. 11 mokinių daugiau nei pernai. Dirba 13 mokytojų. Veikia 10 skyrių. Baigus 8 skyrius, nedaroma jokių iškilnių, kad visi toliau eitų į 9 ir 10 skyrių. Mokykla veikia Šv. Andriejaus parapijos patalpose. Čia nėra mokyklos, yra tik salė. Tai mokykla prisitaikė ir dirba kiekviename kampely, atsitverdamas nuo kitų. Mokinių nuotaikos geros. Mielai ir net uoliai lanko mokyklą. Į vaikų darželį vieną vaiką atveža net už 100 mylių.

Rochesterio, N.Y., mokyklos pranešimą padarė tos mokyklos vedėjas Bronius Krokys. Mokinių yra 29, mokytojų 6 mokytojai, veikia 9 klasės. Mokykla dirba lietuviškos parapijos mokyklos patalpose. Mokiniai lanko noriai. Stengiamasi išlaikyti juos iki 16 metų lietuviškoj mokykloj.

Washingtono Kristijono Donelaičio mokyklos pranešimą padarė Virginija Gureckienė. Nupasakojo trumpą mokyklos istoriją, kaip ji susiorganizavo, kur dirbo. Dabar veikia gražioje latvių namuose. Mokosi 34 mokiniai, veikia 7 skyriai, dirba 5 mokytojai. Mokiniai yra paskirstyti grupėmis pagal jų pažangumą.

Worcesterio, Mass., mokyklos atstovo nebuvo konferencijoj. Jis savo pranešimą atsiuntė raštu. Jį perskaitė E. Ruzgienė. Mokykla veikia Aušros Vartų parapijos mokykloj. Patalpas gauna nemokamai, bet jos žiemos metu nešildomos. Tenka pamokas trumpinti ir anksčiau darbą baigti. Mokosi tik 12 mokinių, dirba 2 mokytojai. Pranešime nusiskusta, kad apylinkės tėvai savo vaikų neleidžia į lietuvišką mokyklą.

Brocktono, Mass., lituanistinės mokyklos nebuvo nei atstovų, nei pranešimo. Inspektoriaus A. Masionis savo kalboj buvo paminėjęs, kad mokykla turi tik dvi klases — 6 skyrių ir pagelbinę klasę, kur mokosi nemokantieji lietuviškai. Naudojasi valdiškos mokyklos patalpomis.

Br. Juodelio paskaita

Toliau buvo Švietimo Tarybos pirmininko Broniaus Juodelio paskaita — Lituanistinio švietimo aktualijos ir problemos.

Svetį pristatė Bronius Krokys, nupasakodamas, kur jis mokėsi, ką dirbo ir ką dabar dirba.

Savo paskaitoj Br. Juodelis palietė visą eilę aktualių klausimų. Pirmiausia pabrėžė, kad dabar lietuvių kalbos mokymas jau yra pasikeitęs. Lietuvių kalba jaunuoliui dabar yra antroji kalba. Kaip svetimą kalbą reikia ją dėstyti, derinti prie jo anglų kalbos.

Lituanistiniam švietimui neužtenka tik mokyklos. Turi dar padėti ir tėvai, ir Lietuvių Bendruomenė, ir organizacijos. Organizacijos paprastai nesirūpina lituanistiniu švietimu. Jos turėtų

daugiau duoti lituanistinių žinių, nes tik tokiu būdu jaunuolis bus nuolat lavinamas ir ugdomas.

Tačiau šis lavinimo ir auklėjimo darbas turi būti sutartinis. Negali kuri viena šaka griauti mokyklos ar tėvų autoritetą.

Prelegentas iškėlė ir vadovėlių klausimą. Jų medžiaga sensa, darosi neprieinama, nesuaprantama. Tačiau vadovėlius pakeisti nėra taip lengva. Švietimo taryba prašė Antaną Rinkūną, kad jis parengtų vadovėlių. Ir jis sutiko. Autorius gyvena Kanadoj, ir Kanados valdžia remia etnines grupes, jų švietimo reikalavimus duoda pinigų, apmoka mokytojus. Ten pvz. mokytojai, kurie dirba liuanistinėj mokykloj, gauna 16 dol. už valandą. Taip pat valdžia apmoka ir Rinkūnui už vadovėlio parengimą. Yra sumanyta drauge parengti ir garsinę juostą ir video juostas. Vadovėlis būtų sumodelintas.

Clevelande gyvena mokytoja-pedagogė Danguolė Tamulionytė. Ji rengia pratimų knygą. Žadėjo baigti iki sausio mėnesio.

Tačiau Švietimo Tarybą ima baimėti, ar tie vadovėliai bus priimti prieš dabartinį mokinio, ar jie nebus per sunkūs.

(Bus daugiau)

Lapkričio AIDAI

Straipsniai: Ona Penkauskaitė — Marija Pečkauskaitė; Bronius Povilaitis — Rasė, inteligencija ir genetika; dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM — Varšuvos nunciatus archyvas ir Lietuvos — Lenkijos respublikos galo nunciatai (1754-1796); Antanas Paškus — Vakarietiškas žmogus išsilaisvinimui sukuryje.

Iš grožinės literatūros: Kazys Bradūnas — Eilėraščiai; Putinas — Nuvainikuotoji vaidilutė.

Apžvalgoje: Lidija Šimkutė-Pocienė — Lietuvių emigracinės bendruomenės likimas ir mes; K. Daugėla — Lietuvių fotografų išeivijoje paroda '72, '73, '74, '75; Danutė Eidukienė — Juozas Masilionis — ištvermingas pedagogas lituanistas; Algis Šimkus — Iš Chicago muzikinės padangės (Giedrės Kaukaitės ir Nijolės Ambrazaitės koncertai); Mūsų buityje.

Recenzijos: Valdemaras V. Cukuras — Dievas šiandien (Gutauskio ir Grauslio knygos).

Šis Aidų numeris iliustruotas lietuvių fotografų išeivijoje parodų nuotraukomis. Be to, M. Pečkauskaitės, Vatikano archyvo ir J. Masilionio nuotraukomis.

Regaduoja dr. Juozas Gimius, 27 Juliette St., Boston, MA 02122; literatūros, apžvalgų ir techninės redaktoriaus — Leonas Andriekus, OFM, Kennebunkport, ME 04046; administratoria T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; spausdina Pranciškonų spaustuė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

IŠ VISUR

— Povilas Gailiusis, kilęs iš Umėnų kaimo, Troškūnų parapijos, mirė ir gruodžio 10 palaidotas Panevėžio kapinėse.

— Už a.a. prof. dr. Vlado Juodeikos, savanorio kūrėjo, vėlę, minint jo mirties trijų mėnesių sukaktį, gruodžio 11 marijonų koplyčioj Chicagoj buvo aukojamos mišios. Pamaldomis pasirūpino velionio bičiuliai. Su prof. dr. Vl. Juodeikos knyga "Didžioji iliuzija" visuomenė bus supažindinama Chicagoj, Jaunimo Centre, gruodžio 18, sekmadienį, 2 val. popiet. Diskusijose dalyvaus kun. dr. Juozas Prunskis, prof. dr. Balys Palokas ir kiti. Knygos pristatymu pasirūpino LKMA Chicago skyriaus pirm. kun. Vytautas Bagdavičius, MIC.

— Lietuvių mokytojų sąjunga ruošia rašytojos Šatrijos Raganos — Marijos Pečkauskaitės 100 metų gimimo sukakties minėjimą sausio 8 Jaunimo Centro kavinėj, Chicagoj. Bus paskaita ir Šatrijos Raganos veikalų inscenizavimas. Atliks Lituanistikos instituto studentai.

— Boudoin kolegija, Brunswick, Me., praneša, kad šiemet Antanina Kunigonis — Marcinkeičius Bachulis vardo stipendija paskirta John T. Brozowski, kuris paskutiniu metu studijavo Vienoj. Jis yra talentingas vargionininkas, padėdąs mokyklos parengimuose. Ši stipendija įsteigta dr. M. J. Bachulis 1964, motinos ir brolio atminimui.

— Prel. Pr. Juras, P.A., gruodžio 5 išvežtas į Šv. Vincento ligoninę, Worcester, Mass. Jis šioj ligoninėj yra pergyvenęs daug pasikartojančių operacijų.

— Inž. Juozas V. Danys skaitė paskaitę "Ledo jėgų veikimas į senus ir naujus švyturius". Šv. Lauryno laiviminkystės sistemoj ketvirtoj tarptautinėj "Uostų ir okeanų inžinerijos arktinėse sąlygose" konferencijoj St. John's, Nfld. Kiti penki specialistai prelegentai buvo iš Japonijos, Vokietijos, Olandijos, JAV ir Kanados. Konferencijoj dalyvavo 340 inžinierių. Trijose sekcijose skaityta apie 100 paskaitų. Inž. Danys, žinomas švyturių projektavime ir ledo jėgų srity, yra išspausdinęs daugiau nei 50 inžinerinių studijų.

— Valstybinė Viktorijos biblioteka Adelaidėj iš lietuvių spaudos kiosko nupirko 50 lietuviškų knygų ir užsakė dar 70.

— Poetas Bernardas Brazdžionis, gyvenęs Vista, Calif., kviečiamas Australijos lietuvių, 1978 vasario vidury vyksta Australijon ir dalyvaus Vasario 16 minėjimuose bei didžiosiose lietuvių kolonijose skaitys savo kūrybą literatūros vakaruose.

— Smuikininko Izidoriaus ir pianisto dr. Vytenio Vasylių koncertas Chicagoj įvyks gruodžio 17 Jaunimo Centro salėj. Koncertą rengia lietuvių televizija.

— Chicagoj Naujų Metų sutikimai viešai rengiami net penkiose vietose: šaulių namuose rengia Vytauto D. šaulių rinktinė, Šv. Antano parapijos salėj — Cicero jūros šaulių Klaipėdos kuopa, Landmark salėj — Amerikos lietuvių inžinierių architektų s-gos Chicago skyrius, Jaunimo Centre — Lietuvių opera, Jaunimo Centre — Dainavos ansamblis.

— Lietuvių opera kovo 11, 12 ir 19 stato G. Verdi operą "Nabucco" Chicagoj, Marijos aukštesniosios mokyklos salėj.

— Nauji Darbininko skaitytojai: S. Šližienė, Ridgewood, N.Y. Užsakė kitiem: K. Račkauskas, Richmond Hill, N.Y. — Vytui Rack, Eastland, Ohio, V. Biknevičius, Commack, N.Y. — R.R. Balčiūnas, Wappingers Falls, N.Y., B. Juškauskas, Hudson, Mass. — P. Vasiliauskienė, ten pat. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant Darbininko prenumeratą visiem 12 dol. metam.

MERRY CHRISTMAS

**MERRY CHRISTMAS
FIRST NATIONAL
BANK
OF HOPE
MEMBER F.D.I.C.
CALL (201) 459-4121**

**MERRY CHRISTMAS
LADIES PERSONAL SERVICES**
FOR PLEASURE SHOPPING HOSPITALS WORK
PROMS LAUNDRY WEDDINGS VACATIONS AIR-
PORTS SMALL HOUSEHOLD CHORES SPECIAL
ATTENTION & SERVICES FOR SENIOR CITIZENS
PRIVATE CAR SERVICE FOR DOCTORS NURSES,
OTHER PROFESSIONS SPECIAL PICK UP
SERVICE & ATTENTION FOR SCHOOL CHILDREN.
(212) 542-1777 1375 BOSTON RD. BRONX, N.Y.
(Corteseous drivers)

**MERRY CHRISTMAS
ELECTRIC MOTOR
SERVICE & PARTS**
ALL TYPES OF MOTORS REPAIRED AND REBUILT
FACTORY AUTHORIZED SERVICE FOR WESTING-
HOUSE, BALDOR FRANKLIN WAGNER DELCO
KENKO & PENBERTHY. PUMP REPAIRING
COMMERCIAL WORK 212 TA 3-0314. CLOSED
SAT. AND SUN. 2231 WESTCHESTER AVE. (BET.
CASTLE HILL AVE. & GLEBE), BRONX

**MERRY CHRISTMAS
JACK'S DECORATORS**
CUSTOM MADE DRAPES BEDSPREADS
SLIPCOVERS, VENETIAN BLINDS WINDOW
SHADES UPHOLSTERS EXPERTLY MEASURED
& INSTALLED LARGE SELECTION OF FRENCH
TERGAL. FREE CONSULTATION — HOME OR
INDUSTRY TOTAL DESIGN COLOR
COORDINATION 1350 CONEY ISLAND AVE. CL 2-8354

**MERRY CHRISTMAS
ARTISTIC LEATHER WORKS**
IMPORTED HAND FINISHED LEATHER FOR
DECKS, ALL COLORS — GOLD TOOLING BY
ARTISTIC LEATHER WORKS UPHOLSTERY
LEATHER, BLACKGAMMON GAMES, CHESS,
MIRROR FRAMES BOOK BACKS, PARSON
TABLES, 212 677-6753 43 E. 19TH ST. (BET. PK.
AVE., SO. AND BROADWAY), N.Y.C.

MERRY CHRISTMAS
WHY GET STUCK! HAVE YOUR CAR TUNED-UP
BY EXPERTS. ECONOMY IS OUR FIRST NAME.
TUNE-UPS ARE OUR SPECIALTY. COMPLETE
ENGINE DIAGNOSIS AND TUNE UP, 4 & 6 CYL.
CARS 122.9 C.T.L. CARS \$30. PRICES INCLUDE
PARTS AND LABOR
**ECONOMY TUNE-UP &
SERVICENTER**
375 BROAD ST., CLIFTON, N.J.
201 525-8768 201 684-9702

**MERRY CHRISTMAS
PARKSLOPE GLASS SERVICE INC.**
COMPLETE WALK IN SHOP SVCS. HOMES
STORES FACTORIES REPLACEMENT WINDOWS
PLATE WINDOW GLASS CUSTOM MIRROR
INSTALLATION STORM WINDOWS & DOORS
CURVED GLASS SKYLIGHTS REGLED AND
REPLACED TABLE TOPS CUSTOM MADE
FROSTED GLASS SAFETY GLASS BULLET PROOF
GLASS OPEN ALL DAY SATURDAY 196 7TH
AVE. (NEAR 2ND ST.) BKLYN. 212 768-4066

**MERRY CHRISTMAS
BRUNO'S WASHING MACHINE
CENTER**
Formerly S & S Washing Machine Repair Center
Inc. Exp. Repairs on Norge Bendix Hot Point
Blackstone Whirlpool Maytag RCA Whirlpool
Speed Queen Kenmore Westinghouse Easy G.E.
We also repair Dryers, Dishwashers, Air Con-
ditioners, Refrigerators. Ask about our Conditional
Guarantee for prompt service call 212 854-7644
25 Years of Experience 806 54th Street Brooklyn

**MERRY CHRISTMAS
STELLA LUGGAGE INC.**
Established since 1940 Trunks Luggage Brief
Cases Attache Cases Travel Cases Hand Bags,
Umbrellas, Garment Bags Hat Boxes Wallets.
Repairing Done on Premises. Air Line Repair
Center. Free Initials stamped in gold. Complete
line of items for Xmas. 10% Discount with Coupon
on any Merchandise. Open Even. TILL 7:30, Sun.
11 to 5. LU 4-5682 370 E. FORDHAM RD.
Nr. Webster Ave. Bronx

**MERRY CHRISTMAS
ZOBORSKIS UPHOLSTERY CO.**
KITCHEN & DINETTE CHAIRS RECOVERED
SOFA'S & ODD CHAIRS BOOTHS & NOOKS
FURNITURE/REFINISHED RESIDENTIAL &
COMMERCIAL PROMPT SERVICE REASONABLE
RATES FREE PICK UP AND DELIVERY 212
639-2226 911 64TH ST. BKLYN.

**MERRY CHRISTMAS
THE PINK PANDA**
640 ANDERSON AVE. (AT GORGE ROAD)
CLIFFSIDE PARK
COME IN AND BROWSE FOR THE BEST
SELECTION OF GIRLS SPORTSWEAR. NEW
ARRIVALS OF HOLIDAY ALLEEN GIRL AT OUR
GREAT PRICES. WE ALSO CARRY KIDS DUDS,
NIGHTGOWN, ROBES AND P.J.'S WINTER COATS
AND JACKETS AT BELOW RETAIL PRICES. SIZES
4-6X, 7-14 AVOID THE HUSH LAY AWAY AT NO
CHARGE! HOURS MON., TUES., WED., SAT. 10-6.
THURS. & FRI. 10-9 941-1480

**MERRY CHRISTMAS
M & W HEALTH FOODS**
FULL LINE OF HEALTH FOODS
VITAMINS DIET FOODS MEATLESS MEATS
KOREAN GINSENG SALT FREE FOODS HERB
TEAS ORGANIC FOODS COSMETICS
(212) 652-6119 3432 BOSTON RD. (NR. GUN HILL
RD.) BRONX

**MERRY CHRISTMAS
HUSH A BYE**
ONE OF THE LARGEST SPECIALISTS IN
NURSERY & TEENAGE CORRELATED
FURNITURE. BUY AT HUSH—A-BYE FOR
SERVICE AND LOW LOW PRICES. CARRIAGES
AND CRIBS SEEN NOWHERE ELSE ON L.I. YET
POPULARLY PRICED EXCLUSIVELY DESIGNED
FOR HUSH—A-BYE. OVER 200 CRIBS &
CARRIAGES ON DISPLAY 107-16 QUEENS BLVD.
FOREST HILLS (NR. 70TH AVE. 108TH ST.).
BO 8-9305 NEW HYDE PARK 1578 HILLSIDE AVE.
BO 8-9748 — 1936 NEW YORK AVE. RT. 110
HA 7-6013.
FREE GIFT TO MOTHERS TO BE WITH AD.

**MERRY CHRISTMAS
WALTER O'NEILL JR**
COMMERCIAL — INDUSTRIAL ELECTRICAL
CONTRACTORS SINCE 1956 LIC. NO. 758
(201) 887-6668 COMMERCIAL INDUSTRIAL
INSTITUTIONAL DESING INSTALLATION AND
MAINTENANCE MACHINERY WIRING PARKING
LOT WIRING SWIMMING POOL WIRING AIR
CONDITIONING CONTROL WIRING ELECTRIC
HEATING MOTOR CONTROL CALL FOR FREE
SURVEY 16 PETRY DRIVE HANOVER, N.J.

MERRY CHRISTMAS
COMMERCIAL — INDUSTRIAL RESIDENTIAL LOW
COST PROCESS WE CLEAN YOUR BUILDING
CHEMICALLY
**5 BOROUGH NATIONAL SURFACE
CLN. INC.**
WATERPROOFING CLEANS BRICK ALUMINUM
WOOD CONCRETE STEEL REMOVES STAINS
SOOT GREASE OIL GRAFFITI INDUSTRIAL
POLLUTANTS CALL TODAY FOR FREE NO
OBLIGATION DEMONSTRATION 212 526-3656
139-01 90TH AVENUE JAMAICA

**MERRY CHRISTMAS
CHARLES HOELZER IRON WORKS**
EST. 1912 INDUSTRIAL REPAIRS OF ALL KINDS
METAL FABRICATORS ROLL UP DOORS FOLDING
GATES WINDOW GRATES GRILLES RAILINGS
INTERIOR EXTERIOR ROOM DIVIDERS PORCHES
GATES CELLAR DOORS IRON & CHAIN FENCES
BRICKWORK PATIO STEPS GENERAL CON-
TRACTING HAVEMEYER HA 4-9436 HA 9-1317
68-10 58TH AVE. MASPETH, L.I.

**MERRY CHRISTMAS
VARN
PRODUCTS COMPANY INC.**
175 ROUTE 208
OAKLAND, N.J.
CALL (201) 337-3600

**MERRY CHRISTMAS
HFF CARPENTRY & CONSTRUCTION
INC.**
N.Y. LICENSED NO. 21275 COMMERCIAL RESI-
DENTIAL SPECIALISTS CARPENTRY ROOFING
SIDING PLUMBING CEMENT ALL HOME IM-
PROVEMENTS ELECTRICAL BASEMENTS,
CEILINGS, PATIOS, DRIVEWAYS, COMPLETE
CUSTOM KITCHENS, COMPLETE BATHROOMS.
QUALITY WORK — FREE ESTIMATES 380 E.
98TH ST., BROOKLYN. 212 485-1510

**MERRY CHRISTMAS
ALTERATIONS — RENOVATIONS EMERGENCY
SVCE. ANY DAY — ANY TIME FINISHED BASE-
MENTS HOLLYWOOD KITCHENS BATHROOMS
PAINTING, ROOFING PAPER HANGING ELECT-
RICAL MASONRY PLUMBING HEATING GATES
FENCES STORM DOORS WINDOWS DEMOLITION
VIOLATIONS REMOVED.
FMG CONTRACTING CORP.
212 774-2134
1363 EASTERN PARKWAY, BRKLYN.**

**MERRY CHRISTMAS
BCA
BYRNE COMPRESSED AIR
EQUIPMENT CO. INC.**
AUTHORIZED DISTRIBUTOR SALES SERVICE
PARTS INGERSOLL RAND AIR COMPRESSORS,
AIR & ELECTRIC TOOLS, AIR DRYERS, PUMPS
212 292-7726 796 E. 140TH ST. BRONX (AT
BRUCKNER BOULEVARD)

**MERRY CHRISTMAS
HOME—LIKE FOOD COMPANY INC.**
SERVING THE FOOD INDUSTRY WITH QUALITY
DEPENDABLE SERVICE WHOLESALE
GROCERIES PROVISIONS PAPER & DAIRY
PRODUCTS FROZEN FOODS SERVING INSTI-
TUTIONS DINERS RESTAURANTS CATERERS.
422 JERSEY AVENUE NORTH BRUNSWICK, N.J.
JEFFREY & LITA GREENBERG, PROP. CALL
BOX 613X, TEL. NO. 312 732-4475 LBA 011

**MERRY CHRISTMAS
BRONXDALE CATERING**
210 W. 231ST ST., BRONX, N.Y. OUTGOING
CATERING FOR ALL OCCASIONS. CALL FOR
FREE BROCHURE OR PRICE LIST. 212-548-
9694 OR 212 796-3083 ANNIVERSARIES &
ENGAGEMENTS, BIRTHDAYS &
CONFIRMATIONS. CHRISTENINGS & SHOWERS
& WEDDINGS. MEETINGS, GET-TOGETHERS
& OFFICE & HOME PARTIES.

**MERRY CHRISTMAS
FRANKLEN ELECTRIC &
SERVICE CORP.**
LICENSED ELECTRICIANS WIRING FOR LIGHT
HEAT POWER RESIDENTIAL COMMERCIAL
INDUSTRIAL 200 METER INSTALLATIONS
MOTOR CONTROLS AIR CONDITIONING
CONSULTING 24 HR. EMERGENCY SERVICE
ANY DAY ANY TIME 5202 AVE. N. BKLYN, N.Y.
CALL 212 338-2246

**MERRY CHRISTMAS
ESTABLISHED SINCE 1932
ROY'S SHEEPSHEAD CYCLE**
VISTA PEUGEOT ROSS RALEIGH ATALA MOTO-
BECANE MURRAY FUJI VELOSOLX KABUKI
BRC 3-5-10 SPEEDS COMPLETE LINE OF AC-
CESSORIES. EXPERT REPAIRS ON BIKES AND
BABY CARRIAGES (MASTER CHARGE, BANK
AMERICARD) (212) NI 6-9430 2679 CONEY
ISLAND AVE. (COR. AVE. X) BROOKLYN.

**MERRY CHRISTMAS
INTREPID LICENSED
ELECTRICAL CONTRACTING INC.**
JOSEPH TRANCHINA, OWNER RESIDENTIAL
COMMERCIAL INDUSTRIAL WIRING FOR LIGHT
HEAT POWER BURGLAR ALARM SYSTEMS
CENTRAL VACUUM CLEANER SYSTEMS (212)
373-6238 IF BUSY (212) 948-3769 169 AVENUE W.
BROOKLYN, N.Y.

**MERRY CHRISTMAS
QUALITY FOAM CUSHIONS CUT TO SIZE FAST
SERVICE SLIPCOVERS DRAPES FOAM
CUSHIONS MADE WHILE YOU WAIT TILL 5 P.M.
NOBODY BEATS OUR PRICES SUNDAY 1-5 P.M.
BY APPT. CREDIT CARDS CHARGE ACCTS.
212 364-7321 SERVICING ALL BORO'S
FORDHAM FOAM RUBBER CENTER
128 WEST FORDHAM RD., BRONX**

**MERRY CHRISTMAS
B.S. AUTO SPRING CO.**
ESTABLISHED 1931 KNOWN AS BLICKMEYER &
SIEBELT INC. EMERGENCY SERVICE MON.-
FRI. 8 AM TO 10 PM HELPER SPRINGS SHOCKS
SPRINGS REPAIRED & INSTALLED BY EXPERTS
SPECIALIZING IN HEAVY EQUIPMENT
(212) DA 9-6159 1145 LONGWOOD AVENUE
BRONX, N.Y.

**MERRY CHRISTMAS
ARROW TOWING**
"LET US DO IT — WE KNOW HOW" WE SPECIAL-
IZE IN FLATBED SERVICE 24 HOUR RADIO DIS-
PATCHED, ANY DAY ANY HOUR SERVING 13
STATES. I.C.C. MC \$1,258.90 HEAVY TRUCK
TOWING COLLISION REPAIRS (212) 856-6912
IF NO ANSWER (212) 462-0452
996 E. 49TH STREET, BKLYN.

**MERRY CHRISTMAS
BAY BUILDING SUPPLIES INC.**
969 39TH ST., CORNER OF 10TH AVE. BROOKLYN
BROOKLYN'S OWN MASON MATERIAL YARDS
READY MIXED CONCRETE OUR OWN PLANT ON
PREMISES SMALL CONTRACTORS &
HOMEOWNERS WELCOME SPECIAL ATTENTION
TO DO IT YOURSELVES. SATURDAY DELIVERIES
(212) 854-9459 OPEN MON. THRU SAT.

**MERRY CHRISTMAS
LA PERVILLE CATERERS**
"CATERING WITH A NEW CONCEPT IN
ELEGANCE". FRENCH SERVICE "ONLY ONE
AFFAIR AT A TIME" 6 HR. RECEPTION FOR UP TO
500 PEOPLE. BRIDAL SUITE INCLUDED. LUXU-
RIOUS SMORGASBORD PAR FINIR VIENNESE
TABLE & BREAKFAST AIR CONDITIONED
VALET PARKING SEPARATE KOSHER CATERING
FACILITIES. 212 236-4600 1815 65TH ST.
BROOKLYN, N.Y.

MERRY CHRISTMAS
EAT THE BEST. GIVE THE BEST. ALL YOUR
HOLIDAY CANDY NEEDS! TREMENDOUS &
UNIQUE SELECTION: CHRISTMAS CANDIES,
BOXED CHOCOLATES FRUIT CAKES NUTS
CHEESE GIFT PACKS ETC.
THE CANDY WAREHOUSE
508 N.Y. AVE. HUNTINGTON 516 423-5297

**MERRY CHRISTMAS
AND
HAPPY NEW YEAR
FROM
THE PETERSON SCHOOL
OF ENGINEERING**
167 MILK STREET BOSTON, MASS.
(617) 482-3770

**MERRY CHRISTMAS
THE BEAUTIFUL NEW
ATHENA RESTAURANT
FOR BREAKFAST LUNCH DINNER
OPEN DAILY 6 AM UNTIL MIDNIGHT
FRIDAY & SATURDAY OPEN
24 HOURS
520 GRAMATAN AVENUE
FLEETWOOD, N.Y.
(914) 664-4723**

**MERRY CHRISTMAS
RAM ALUMINUM
INDUSTRIES**
BEAUTIFY YOUR HOME WITH
WEATHERPROOF ALUMINUM
SIDING
CALL (914) MO 7-3100
(212) FA 4-1646

**MERRY CHRISTMAS
DISCOUNT. THIS COUPON ENTITLES
YOU TO A \$50.00 DISCOUNT TOWARDS ONE
COMPLETE SET OF NU-TECH DENTURES. FOR
FURTHER INFORMATION CALL OR WRITE:
UNITED LABS
37 Wellington Avenue Wellington, N.J.
07057 Telephone (201) 473-0307**

**MERRY CHRISTMAS
SAM'S CARPETING**
LINOLEUM & TILE CORP. COMPLETE STOCK
MOST BRANDS IMMEDIATE DELIVERY AVAIL-
ABLE ON MOST ITEMS. CUSTOM INSTALLA-
TIONS LARGE STOCK OF CARPET, LINOLEUM
& TILE TO MATCH OUR CARPETS & BROAD-
LOOMS. CASH & CARRY DISCOUNTS (212) 882-
7800 3041 WEBSTER AVENUE, BRONX BET.
MOSHOLU PKWAY & 204TH ST. BRANCH AT 589
E. TREMONT AVENUE.

**MERRY CHRISTMAS
CHARLENE'S MODERN COIFFEUR**
HAIR COLORING SPECIALIST AT FORDHAM'S
ELEGANT SALON. THE ULTIMATE IN HAIR
GROOMING EXPERT HAIRCOLORING CONDITIO-
NING ON DAMAGED HAIR WITH REDKEN,
THE SCIENTIFIC HAIRDRESSING EUROPEAN
TRAINED ELECTROLOGIST. UNISEX MAKE UP,
PEDICURE, FACIALS FOR MEN & WOMEN ALT.
CALL 212 298-4695 298 E. KINGSBRIDGE RD.
BRONX (212) 298-4803

**MERRY CHRISTMAS
SARTA IRON WORKS**
INTERIOR EXTERIOR DRIVEWAY GATES
GENERAL REPAIRS PORCHES & CELLAR DOORS
FIRE ESCAPES REPAIRED WINDOW GUARDS
RAILINGS & CANOPIES FENCES & FOLDING
GATES CEMENT WORK STEEL VESTIBULE
DOORS REPAIRED. 212 436-2493 ASK FOR GINO.
NIGHTS — (212) 256-3651 1071 61ST STREET,
BKLYN, N.Y.

**MERRY CHRISTMAS
HARDAWAY'S**
NEW HEAVY VINYL SUPER WONDER ZIPPER
WINDOW MAKES A LITTLE HEAT. ENOUGH
HEAT IN WINTER & SAME IS TRUE FOR AIR
CONDITIONING IN SUMMER. CUTS FUEL COSTS
FLAME & COLD RESISTANT. ALL TINTED
COLORS. INDUSTRIAL RESIDENTIAL INSTALLED
IN MINUTES AT A PRICE YOU CAN'T RESIST
CALL 212 491-8492 72 RALPH AVE. BROOKLYN

**MERRY CHRISTMAS
MARBLE SPECIALISTS RESIDENTIAL COMMER-
CIAL ANY SIZE ANY SHAPE CUSTOM WORK
OUR SPECIALTY FLOORS WALLS FIREPLACES
VANITY & TABLE TOPS. CLEANING REPAIRS
CUTTING INSTALLATION
FONDA MARBLE
336 E. 59 ST. (OPP. QUEENSBORO BRIDGE),
NEW YORK CITY 212 PL 5-5891**

**MERRY CHRISTMAS
GILSON ELECTRICAL CO. INC.**
LICENSED ELECTRICAL CONTRACTORS AP-
PROVED CONTRACTORS BROOKLYN UNION
GAS, COMPLETE WIRING/SERVICE GAS/OIL
SYSTEMS SERVING ALL OF BROOKLYN, HEAT
TIMERS WATER HEATERS CONVERSION BURN-
ERS — UNIT HEATERS ELECTRIC HEAT SERVICE
CONTRACTS. 3301 AVENUE N. BROOKLYN
(212) 253-2929

**MERRY CHRISTMAS
SKYWAY PLUMBING —
CONTRACTING & HEATING CORP.**
LICENSED INDUSTRIAL — COMMERCIAL
RESIDENTIAL WATER MAINS SEWERS PLUMB-
ING & HEATING JOBBING & ALTERATIONS
VIOLATIONS REMOVED. 24 HOURS A DAY 7
DAYS A WEEK EMERGENCY SERVICE (212)
475-6233 122 1ST AVE. (BET. 7TH & 8TH STS) NY.

**MERRY CHRISTMAS
GREENBERG & LUKIN
PLUMBING CORP.**
OVER 40 YRS EXPERIENCE LICENSED PLUM-
BERS — FREE ESTIMATES COMMERCIAL
RESIDENTIAL ALL JOBBING AND ALTERATIONS
SPRINKLERS & WATER MAINS VIOLATIONS
REMOVED (212) CI 5-2460 691 10TH AVENUE, N.Y.
(BET. 47 & 48 STS.)

**MERRY CHRISTMAS
EAST MEADOW DODGE
AUTHORIZED SALES
SERVICE PARTS**
SERVICE DEPT. OPEN SATURDAYS
DAILY RENTALS LONG TERM LEASING
NEW & USED CARS & TRUCKS
2520 HEMPSTEAD TURNPIKE
EAST MEADOW, L.I.
(516) 735-1500

**MERRY CHRISTMAS
RUDY SPAGNOLA INSURANCE**
AUTO — LIFE — FIRE — HOME OWNERS
U. S. HIGHWAY 46, LEDGEWOOD, N.J.
PHONE 201 584-5888

**MERRY CHRISTMAS
ERDMAN BEVERAGE CORPORATION**
SPECIALIST IN PRIVATE LABELING ALL
POPULAR FLAVORS FEATURING LORD
CROMWELL BEVERAGES 1415 64TH STREET,
BROOKLYN (212) BE 2-4803

**MERRY CHRISTMAS
COMPLETE TOWING SERVICE 24 HOURS A DAY
7 DAYS A WEEK ANY DAY ANY HOUR LOCAL
LONG DISTANCE CARS TRUCKS ALL FIVE
BOROS, 212 336-1149 OR 212 376-9592
TRIANGLE TOWING
1635 CONEY ISLAND AVE. BKLYN.**

**MERRY CHRISTMAS
VENICE RESTAURANT &
PIZZERIA**
774 EAST 149 ST.
BRONX, N.Y.
585-5164

**MERRY CHRISTMAS
JIM SMITH CHEVROLET**
SO. ROUTE 45, SPRING VALLEY, N.Y. (1/4
MI SO. RT. 59, ON MAIN ST. NEAR OLD NYACK
TPKE) (914) 356-5600
SALES, SERVICE, PARTS LONG TERM
LEASING & DAILY RENTALS

**MERRY CHRISTMAS
DAHILL COLONIAL FURNITURE**
6511 13 FORT HAMILTON PARKWAY, BROOKLYN,
EARLY AMERICAN FURNITURE, LIVING ROOM,
SETS DINETTES, BEDROOM SETS, OIL
PAINTINGS, GRANDFATHER CLOCKS. CALL 748-
8155

**MERRY CHRISTMAS
NEED A RADIO COMMUNICATION SYSTEM?
CALL (212) 381-5286
ABC COMMUNICATION
SALES SERVICE REPAIRS INSTALLATION ALL
BOROUGH'S MOTOROLA GE RCA MOBILE PHONE
POLICE RADIO RADIO PAGING TOWERS
INSTALLED. 71-18 MYRTLE AVE., GLENDALE, N.Y.**

**MERRY CHRISTMAS
TNT MOBIL SERVICE STATION**
FOR SERVICE THAT'S DYNAMITE 3RD. AND
BELLEVUE AVENUE HAMMONTON, N.J.
ANTHONY CHAPPIE, JR. REGISTERED FORD
TECHNICIAN CALL (609) 567-0167

**MERRY CHRISTMAS
G.A.P. TRAVEL**
576 STEWART AVENUE
BETHPAGE, L.I.
(516) 822-7610

**MERRY CHRISTMAS
SMYTHE TRAVEL AGENCY INC.**
SMYTHE REAL ESTATE INC.
192 7TH STREET GARDEN CITY
(516) 741-3366

**MERRY CHRISTMAS
OSWALD CONTRACTORS**
GENERAL CARPENTRY RESIDENTIAL AND
COMMERCIAL ATTICS BASEMENTS ROOM
ALTERATIONS WOOD PANELING SUSPENDED
CEILINGS INTERIOR EXTERIOR PAINTING
PAPER HANGING FREE ESTIMATES 144-30
ROOSEVELT AVE. FLUSHING (212) 428-3577

**MERRY CHRISTMAS
JAN-LIL REAL ESTATE**
COMPLETE REAL ESTATE SERVICES SERVING
ALL BROOKLYN CALL US. TO SELL TO BUY
TO MANAGE APPRAISALS (212) 287-5800 3217
CHURCH AVENUE NR. N.Y. AVENUE BROOKLYN

**MERRY CHRISTMAS
FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS SELLING
BUYING MORTGAGES APPRAISALS MANAGE-
MENT LEASING
JOHN B. SWIFT REALTOR
(212) 636-8400 9015 FIFTH AVENUE BROOKLYN,
NEW YORK**

**MERRY CHRISTMAS
EMERALD PRIVATE CAR SERVICE**
RADIO DISPATCHED SERVICE 24 HRS. A DAY 7
DAYS A WEEK. LOCAL-LONG DISTANCE,
AIRPORTS PIERS BUS TERMINALS RACE
TRACKS DOOR TO DOOR SERVICE FOR PROMPT
COURTEOUS SERVICE CALL: (212) 372-1111

**MERRY CHRISTMAS
DURO GAMES INC.**
ALL TYPES OF CASINO GAMES RENTED AND
SOLD WE MANUFACTURE ALL TYPES OF FUND
RAISING EQUIPMENT BAZAAR AND BINGO
EQUIPMENT (212) 226-3420 347 WEST BROADWAY
(NEAR CANAL STREET) NEW YORK CITY 10013

**MERRY CHRISTMAS
THOS. F. HEALEY & SONS INC.**
HEALEY D.O.T. NO. 437 MOVING LOCAL & LONG
DISTANCE RESIDENTIAL COMMERCIAL
STORAGE IN OUR MODERN FIREPROOF
WAREHOUSE 212 462-6800 1062 ST. JOHNS
PLACE, BKLYN.

**MERRY CHRISTMAS
AUTO & MOTORCYCLE IMMEDIATE I.D. CARDS
ALL DRIVERS CARS AGES SPECIALIZING IN ALL
TYPES OF INSURANCE HOME OWNERS
POLICIES BROOKLYN: 7623 NEW UTRCHT
AVENUE (212) 259-3767 VALLEY STREAM: 1643
ARKANSAS DRIVE, (516) VA 5-4266
P. GUATELLA AGENCY**

**MERRY CHRISTMAS
DEAN ELECTRIC CO. INC.**
LICENSED ELECTRICIANS
OVER 35 YEARS EXPERIENCE 24 HOUR
EMERGENCY SERVICE ANY DAY ANY TIME
\$45-4575 ELECTRICAL REPAIRS OF ALL KINDS,
VIOLATIONS REMOVED. 7905 3RD AVENUE
BROOKLYN, N.Y.

SPORTAS

(atkelta iš 6 psl.)

tų Amerikos ir Europos futbolo komandas, jie greitai pastebėjo, kad žiūrovus traukia ne tiek pats futbolas, kiek išgarsėjusios šio sporto žvaigždės. Kitas žingsnis buvo tipiškaiz biznieriškas, paremtas investavimo principu. Milžiniškom pinigų sumom jie importavo Europos ir Pietų Amerikos futbolo žvaigždes ir apie juos sulipdė naujas komandas. Linksniojuant sensacines pavardes ir pasakiškas sumas pinigų, ir pats futbolas staiga tapo nauja Amerikos sensacija. Daugiausia pinigų išleides ir pasipuošęs tokiom žvaigždėm, kaip Pele, Chinaglia, Beckenbauer ir kitais, New York Cosmos klubas pripildė stadijonus žiūrovais, kišenės pinigais ir, žinoma, laimėjo 1977 meisterio titulą.

Deja, profesionalų laimėjimai padarė mėgėjiškai vokiečių lygai nuostolį. Iki šiol įvyriatautė publika, rėmusi savų komandų rungtynes, tapo paviliota N.Y. Cosmos internacionalinio tipo sąstato. Vokiečius patraukė "Kaiser" Beckenbauer, italus puolikas Chinaglia, pietų amerikiečius Pele, o jugoslaviai, angilai ir net pietų afrikiečiai pasėkė savo tautų žvaigždes. Nors vietinės ir profesionalinės lygos sezonai nesutampa, bet dalis žiūrovų vistiek nusprendė, kad, jeigu žiūrėti futbolą, tai žiūrėti pirmos klasės produktą, o ne vargingose aikštėse besikamuojančius vokiečių lygos dalyvius.

Susirūpinus buv. vokiečių futbolo draugijos likimu, buvo prieita išvados, kad laikas keisti lygos charakterį. Lygos atstovų visuotinis susirinkimas nutarė sutarptautinti arba, geriau pasakius, suamerikoninti savo vardą. Ir taip New York tautų tirdymo katile pagaliau dingo German-American Football Assoc., ir gimė Cosmopolitan Soccer

League. Jos pirmininkas Harry J. Saunders rugsėjo 29 naujam Soccer Week laikrašty pareiškė, kad etninis lygos vardas kenkė tolimesniam futbolo plėtimuisi New Yorke ir kad nauju, amerikonišku vardu pakrikštyta lyga ras didesnį pritarimą amerikiečių visuomenėj.

Ateitis parodys, ar šis žingsnis padės, ar pakenks futbolo vystymuisi Amerikoje. Tuo tarpu stipri New Yorko vokiečių kilmės bendruomenė nusiuko nuo naujojo judėjimo ir net jų dienraštis užmiršo sąžiningą futbolo veiklos informaciją. Naujai lygai įsakius pakeisti etninius komandų vardus, tautinių mažumų dėmesys ir parama gali dar labiau sumažėti. Kai kurios komandos jau dabar "ištrynė" arba pakeitė tautinio charakterio vardus ir pasikeitė ir nebeatpažįstamus vienetus. Taip German-Hungarians tapo G.H. Metros, iš Greek American-Hellenic pasidarė N.Y. Astros, Hota-Bavarians pasivadino Franklin Square Lions ir panašiai. Iki kitų metų (1978-79) sezono visos komandos turės persikrikštyti. Keliolika metų lietuviams atstovavusi Lithuanian komanda irgi turės surasti naują vardą. Išgelbėti bet dalį lietuviško vardo turbūt bus galima tiktai paliekant Lietuvių Atletų Klubo inicialus (LAK arba LAC). Gal tikty Highland Park LAK, Brooklyn LAK arba Interborough LAK (pažymint klubo būstinės vietovę), bet iki kito sezono gal kas nors ir įdomesnį vardą sugalvos.

Ar nuo to N.Y. lietuviams bus geriau, ar blogiau — sunku pasakyti, bet šiek tiek liūdna, kad grįuva senos tradicijos ir nauji vėjai naikina Ameriką sukūrusių tautinių mažumų pėdsakus.

Alg. Š.

-0-

LA Klubu futbolo komandom šį sekmadienį paskirtos rungtinės prieš C.D. Iberia Flushing Meadows No. 6 futbolo aikštėj. Orui leidžiant, tai bus paskutinė proga pamatyti mūsų futbolininkus iki kitų metų pavasario.

KAIP BUVO TEISIAMA N. SADŪNAITĖ

(atkelta iš 1 psl.)

1975 vasario mėn. saugumietis V. Platinskas nuvyko į Lenkiją pas H. Lacwik. Saugumietis klausinėjo apie jo viešnagę Lietuvoje, nuo kada pažįstamas su Nijole Sadūnaite, o taip pat ar Nijolė nepasakojusi apie LKB Kroniką, kunigų ir tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje, ar nedavė kokios nors literatūros. Atsakymai buvo neigiami.

Laikas bėgo, o įkalčių prieš Nijolę saugumiečiai vis dar neturėjo, išskyrus kratos metu patimtus 3 LKB Kronikos numerius ir kelis LKB Kronikos puslapius, atspausdintus mašinėle.

Saugumiečiam patalkininkavo Nijolės pusbrolis Vladas Sadūnas. Saugumo nurodymu jis važinėjo pas gimines ir klausinėjo, ar Nijolė nedavė kam nors skaityti LKB Kronikos, religinės literatūros, ar nepasakojusi apie LKB Kronikos leidėjus ir t.t. Pas pusbrolių Vytautą Sadūną jis buvo nuėjęs su saugumiečiu.

1975 kovo 25 Regina Sadūnienė (Vlado Sadūno žmona) nunešė į Saugumo komitetą LKB Kronikos 8-jį numerį, nors teisme ji pasakė, kad minėtą numerį radusi ant vyro rašomojo stalo, bet iš kur jis atsiradęs, ji nežinanti. Nijolė jai skaityti nieko nedavusi.

Vladas Sadūnas paliudijęs, kad Nijolė davusi skaityti LKB Kroniką ir knygą "Simas".

Liudininkas mokyklos direktorius Povilaitis (žr. LKB Kronikos Nr. 8) liudijo, kad moksleivio Roberto Andrijausko laidotuvėse, kurios buvo su bažnytinėmis apeigomis, dalyvauti moksleiviams nedraudęs, nes laidotuvės vyko ne mokslo metais. Kai Nijolė paklausė, kodėl tardymo metu jis ir mokyti. Šlimaitė davė parodymus, kad laidotuvės vyko mokslo metų pradžioje, Povilaitis pasimetė ir atsakė, kad tai neturį reikšmės.

Taip ir liko neaišku, kada direktorius sakė teisybę ir kada melavo. Povilaicio liudijimui patvirtinti į teismą nebuvo iškviestas nė vienas moksleivis.

Saug

NEW YORKO LIETUVIŲ DAILININKŲ SAJUNGOS SUKAKTUVINĖ PARODA

New Yorke veikia Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Veikia jau 25 metus. Šią sukaktį atžymėdama, Sąjunga lapkričio 26-27 Kultūros Židinio didžiojo salė surengė savo parodą, kuri buvo gražiai sutvarkyta, išdėstyta.

Paroda atidaryta lapkričio 26, šeštadienį, 7 v.v. Kalbėjo Sąjungos pirmininkas Jonas Rūtenis, prisimindamas sukaktį. Prisiminė ir mirusius Sąjungos narius. Jie pagerbti atsisveikinimu ir susikaupimo minute. Pačią parodą atidarė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Į atidarymą atsilankė per 100 asmenų. Buvo daug dailininkų, beveik visi parodos dalyviai. Iš Chicagos buvo atvykęs dail. Kazimieras Varnelis, tuo metu turėjęs reikalų New Yorke ir taip užsukęs į parodą.

Parodoj dalyvavo 23 dailininkai, iš jų 22 įtraukti į katalogą, vienas neįtrauktas. Iš viso buvo išstatyta 74 kūrinių, kataloguoti 72.

Parodos dalyvius trumpai peržvelgsime alfabetine tvarka.

Vanda Balukienė išstatė tris gryno lino drobes, nudažytas akrilio dažais. Visur pasikartoją tas pats drobės raštas, keitėsi tik spalva. Jos buvo — geltona, žalia, raudona.

Albinas Elskus — keturi paveikslai, visi akrilio dažais nutapyti. Visur nutapyti didelio formato vaisiai — obuoliai, kriaušės, apelsinai. Vaisiai padėti pilkšvojo erdvėje.

Irena Grižė — trys pastelės su gamtos motyvais, bet gamta suabstraktinta, vos žiūrima.

Regina Ingelevičienė — keturi paveikslai, visi pavadinti kompozicijomis, atlikti aliejumi. Trys padaryti įprastiniu jos stiliumi, kur dominuoja formų sušaldymas, lyg būtų žiūrima į pasaulį pro tinklą. Ketvirtas — jau kitoks, supintas iš vertikalų ir horizontalių linijų ir primena audinį.

Česlovas Janušas — keturi darbai, viena akvarelė, kiti — aliejus. Trys iš jų sukurti jo tradiciniame — realistiniame stiliuje, kur ieškoma idilinės ramybės. Ketvirtas — Rudens motyvas — jau išsiskiria. Jis padarytas kita technika, pabrėžiant audringas formas.

SĖKMINGAS VLIKO SEIMAS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas posėdžiavęs gruodžio 3-4 St. Peterburge, Floridoje, praėjo sėkmingai. Dalyvavo 34 seimo atstovai ir šimtas su viršum svečių.

Seimui pirmininkavo Jackus Sonda, socialdemokratų atstovas, jį pavadavo Jonas Daugėla, valstiečių-liaudininkų atstovas. Sekretoriavo Jonė Gerdvilienė, lietuvių krikščionių darbininkų atstovė, jai talkino Vytautas Kulpa. Mandatų komisiją sudarė Leonas Virbickas ir Kazys Kleiava. Nutarimų projektam ruošti sudarytos trys komisijos: politinė, visuomeninė ir finansų-informacinė. Seimo sesijoj buvo trys pilnatos posėdžiai.

Pirmame posėdy Vliko tarybos pirmininkas prof. dr. Juozas Vėbra padarė pranešimą apie tarybos veiklą, o valdybos pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas apie valdybos nuveiktus darbus. Apie L.I. Tautos Fondą ir Vliko finansus kalbėjo fondo tarybos vicepirmininkas Juozas Giedraitis. Po to ėjo paklausimai ir diskusijos. Pasibaigus diskusijom, buvo išklaustytos dvi paskaitos tema: Lietuvos valstybingumas praity ir ateity. Apie praitytį kruopščiai studiją pateikė prof. dr. Bronius Kaslas, apie ateitį — prof. dr. Aleksandras Štomas, kuris iškėlė būsimos nepriklausomos Lietuvos programos paruošimo reikalą.

Gruodžio 4 posėdžiavo ir seimo nutarimų projektus ruošė trys anksčiau minėtos komisijos. Seimo plenumui susirinkus, buvo skaitomi, diskutuojami ir priimami seimo nutarimai. (Elta)

Vytautas K. Jonynas — keturios akvarelės, sukurtos šiais ir praeitais metais. Dominuoja gamtos motyvai, kai kur labai sudramatinta ir nutolta beveik iki abstrakto.

Paulius Jukus — keturi aliejiniai darbai. Trijuose su impresionistine nuotaika prisimenama žemaitija, ketvirtas nukeltas į Kennebunkporto pajūrį.

Aleksandra Kašubienė — penkių darbų nuotraukos. Kadaise ji buvo savo butą „perstačiusi“ — įrengusi nailonines visokių formų sienas. Butas buvo susilaukęs didelio dėmesio vidaus architektūros pasaulyje. Šioj parodoj buvo išstatytos šio buto didelio formato gražios nuotraukos.

Elena Kepalaitė — trys tapybos darbai, aliejus. Nedidelio formato abstraktai, kur dominuoja daiktų išpūdis ramiame fone. Vienas darbas nakataloguotas buvo iš aluminijaus padaryta savotiška stilizuota kaukė. Ji yra skulptorė, paprastai parodose eksponuodavo skulptūras. Tad buvo gerai, kad ji šia proga pristatė savo tapybą.

Grazina Krasauskaitė (Dragūnevičienė) — trys didesnio formato darbai, vienas batika, kiti — akrilis. Visi abstraktai, pavadinti kompozicijom. Dominuoja balta spalva, į kurią įsirašo daug švelnių spalvų, kurios nusitęsia lyg siūlai. Pačiam centre įvedamas stiprus kitos spalvos akcentas.

Vida Krištolaitytė — keturi paveikslai, vienas iš jų sodas, kiti — pajūrio motyvai, atlikti aliejumi, akriliu. Dailininkė mėgsta didelio formato darbus, tai šį kartą visi buvo mažesnio formato, atlikti plataus tepuko technika, kai kur dažą net storai uždedant.

Aleksandra Merker (Vitkauskaitė) — trys aliejiniai darbai, vidutinio formato, gamtos motyvai, atlikti impresionistinėje nuotaike.

Giedrė Montvilienė — du aliejiniai darbai, vienas triptikas, kur vaizduojami kažkokio gyvulio galvos kaulai. Nutapyti labai realiai, nepaliekant net tepuko pėdsako. Antrasis — skulptoriaus V. Vildžiūno portretas, didesnio formato, kuriame įsitenka tik jo veido dalis.

Jonas Rūtenis — keturi darbai, atlikti akriliu su jam būdinga technika, kur ištrypsta tikrovė ir lieka tik jos išpūdis, kur daugiausiai žaidžiama formomis.

Vytautas Sakalauskas — keturi mažo formato darbai, atlikti ball pen. Motyvai paimti iš gamtos, bet jų interpretacija gana abstrakti.

Petras Sandanavičius — keturi mažo formato darbai. Tai piešiniai tušu, įvairiais pieštukais, paimti iš gamtos ir perkelti į abstraktinį formų žaidimą.

Juozas Sodaitis — trys akrilio darbai. Dekoratyvioji plokštumoj išdėstyti lietuviški ornamentai, figūros. Visų tematika lietuviška.

Elena Urbaitytė — trys didelio formato darbai, akrilis ir aliejus. Darbuose ieškoma ritmo ir formų pasikartojimo, žiūrima žmonių ar jų formų siluetai.

Zenonas Ūselis — keturios pastelės. Temos paimtos iš gamtos, nuvedama į simbolizmą, į mistinę nuotaiką.

Petras Vaškys — keturi keramikos darbai, įvairių formų vazos, padarytos iš šamoto, dekurutos oksidu.

Marija Žukauskienė — trys aliejiniai darbai. Paprastai jos darbai būna mažo formato, o šį kartą ji išsiplėtė į dideles drobes. Dėmesys skiriamas gamtai. Žiemos peizaže dominuoja šalti tonai, rudens motyvuose — jos mėgstamos geltonos, rudos spalvos.

Vladas Žilijus išstatė tik vieną darbą, atliktą aliejumi. Tai jūrų kriauklė. Kriauklė davė tik progos pažaisti abstrakčiom formom, kur tarp horizontalių linijų įsipina linijos, primenančios kriauklę.

Ona Dokalskaitė (Paškevičienė) — didelis dr. Giedrės

N.Y. Lietuvių Dailininkų Sąjungos 25 metų sukaktuvinėj parodoj parodos dalyviai ir svečiai dailininkai. I-oj eilėj iš k. Elena Urbaitytė, Elena Kepalaitė, Vida Krištolaitytė, Giedrė Montvilienė, Ona Paškevičienė, Regina Ingelevičienė, Irena Grižė, Aleksandra Merker-Vitkauskaitė. II-oj eilėj Kazimieras Žoromskis, Juozas Sodaitis, Vytautas K. Jonynas, Kazimieras Varnelis, Grazina Dragūnevičienė, Marija Žukauskienė, Vytautas Kašuba, Vytautas Sakalauskas, Vladas Žilijus, Česlovas Janušas, Petras Vaškys, Zenonas Ūselis, Paulius Jukus, Mykolas Paškevičius, Jonas Rūtenis. Sukaktuvinė paroda vyko lapkričio 26-27 Kultūros Židiny. Nuotr. V. Maželis

DAILININKO TELESFORO VALIAUS NETEKUS

Vienas po kito palieka mus didieji grafikai, nuo pat nepriklausomybės laikų puoselėję šią meno šaką. Pirmiausia į amžinybę nukeliavo Paulius Augius, žemaitis, savo kūryboj arčiausiai išsilaikęs prie liaudies meno. Po jo paliko mus Adomas Galdikas, Kauno meno mokykloj išauklėjęs naują grafikų kartą. Kiek vėliau netekome ir Vaclovo Rato, gimimu seiniškio, pasižymėjusio išradinga vaizduote grafiniuose užsimojimuose. Jų keliais į aną pasaulį išėjo ir Telesforas Valius, taip pat žemaitis, į mūsų grafikos meną nuo pat pradžių įliejęs daug subtilios elegancijos. Mirė jis vėžio liga Toronte gruodžio 1, palaidotas ten pat lietuvių kapinėse — gruodžio 5. Apgailestina, kad visi šie mirusieji grafikai buvo pačiame kūrybingumo aukštyje, išsyrus Galdiką, nesulaukę ilgo amžiaus.

Telesforas Valius gimė 1914 liepos 10 Latvijoje. Augo Telšiuose, Žemaitijoje. Nuo vaikystės pažino jos buitį ir pajuto gaudžią mistiką, kurią išreiškė savo medžio raiziniuose ir vėliau lito-grafijose bei monotipiniuose piešiniuose. Kaip ir visi ano meno grafikai, Valius stovėjo ant tvirto pagrindo — mūsų liaudies meno. Jo neužlejo nė pasaulinės modernios srovės, kurias gerai pažino.

Kauno meno mokyklą baigė 1937. Buvo grafikos profesorius Vilniaus dailės akademijoj ir vėliau Freiburge meno mokykloj. Valiaus meninį akiratį, žinomą, labai praplėtė tremtis Europoj ir nuo 1949 gyvenimas Kanadoj, kur jis turėjo daug kontaktų su krašto dailininkais, muziejais ir galerijomis. Jis buvo labai aktyvus meno sluoksniuose.

Šio nekrologinio rašinio užmojis nėra suminėti visas galerijas, kuriose Telesforas Valius turėjo parodas, ir visus atžymėjimus, kuriuos laimėjo už savo kūrybą. Individualių parodų jis yra turėjęs Montrealy, Paryžiu, Great Neck, N.Y., Toronte. Daugiausia dalyvavo bendrinės grafikos parodose Kanadoj, Europoj, JAV ir net Argentinoj, Japonijoj bei Naujojoje Zelandijoj sykiu su tarptautinio garso dailininkais. Taip pat ir atžymėjimų Valius yra gavęs daug. Minėtina C.W. Jefferys aukščiausioji grafikos premija Kanadoj

Kumpikaitės portretas, atliktas lengvais tepukais brūkšniais. Atrodo, lyg būtų pieštukais nutapytas, palikta daug baltos albusuojančios drobės. Šis darbas neįtrauktas į parodos katalogą, nes buvo pristatytas per vėlai.

Nors Sąjunga veikia 25 metus, bet ši buvo bene tik trečioji paroda, o gal ketvirtoji. Suintensyvinant Sąjungos veiklą, reikėtų tokias parodas dažniau rengti. Galėtų Sąjunga rengti ir individualines atskirų dailininkų parodas.

Ši sukaktuvinė paroda paliko visiem gerą ir elegantišką išpūdį. (P.J.)

ir Sterling Trust premija, gauta Toronto muziejaus grafikos parodoj 1961. Velionis priklausė Kanados ir JAV grafikų draugijom, Tarptautiniam meno ir literatūros institutui Šveicarijoj ir Lietuvių dailės institutui. Šiais metais garbės nariu jis buvo paimtas ir į Italijos meno akademiją.

Telesforas Valius visą amžių išliko ištikimas grafikai. Niekad neperėjo į akvarelinę ar aliejinę tapybą, nors gerai jautė spalvą. Buvo pajėgus apvaldyti įvairias technikas. Vartojo rašalą, tušą, akvarelės bei temperos dažus, visus juos palenkdamas grafiniam poreikiui. Medžiaga, ant kurios piešė, raizė ar graviravo, buvo popierius, medis, varis, li-neolas, stiklas. Jaunystėj pasižymėjo dramatinio siužeto medžio raiziniiais, ypač „Baltijos pajūrio tragedijos“ cikle. Ten mes matome karstus, duobes, laidotuvių eisenas, moteris, laukiančias po audros grįžtančių žvejų vyrų; varpą, skelbiantį gaisrą kaime ir t.t. Po to ėjo „Maro“ vaizdų ciklas, taip pat šiurpus ir įspūdingas. Tie siužetai, paimti iš lietuviškos bei kaimiškos buities, Valiaus grafikoj pasižymi nuostabia elegancija. Stilias atžvilgiu Valius laikėsi toliau nuo liaudies meno, negu Augius ir Petravičius. Ta jo išraiškos elegancija vedė į lyrizmą, kuris švelnino dramatiškus vaizdus. Valiaus Lietuvoj sukurtieji medžio raiziniai yra tikri tautinės buities atspindžiai ir grafinio meno šedevrai.

Valius lietuvių dailininko pašaukimui liko ištikimas ir tremty. Čia, žinoma, lankant muziejus bei galerijas, platėjo meniniai akiratai. Grynai lietuviška tematika gal būtų siaurinus dailininką ir stabdžiusi jo polėknius. Tremty Valius surado spalvą ir net priartėjo prie abstrakcijos. Tačiau lietuviškos tematikos neatsižadėjo. Ji ėjo lygiagrečiai su visuotinėmis temomis, kaip „Keturių kontinentų Kristus“ ir abstrakčių vaizdų serija „Pasakutinis rytas“. Tačiau spalva lito-grafijose ir monotipiniuose atspauduose atrodė lietuviška — panaši į liaudies audinių spalvas. Taip pat įdomu tai, kad kai kuriuose Valiaus abstraktuose galima įžvelgti mum brangius Kristaus ir Sopulingos motinos pavidalus, lyg ištrypusius spalvų bei linijų sraute. O jo vaizduotos „Scenos“ serija, nors abstrakti, teikia Lietuvos peizažų išpūdį. Velionis labai daug darbų nepaliko. Jo kūryba buvo mėgstama ir perkama. Pirkto muziejai, galerijos ir privatių meno rinkėjai — lietuviai ir kitataučiai.

Gyvendamas beveik 30 m. Toronte, Telesforas Valius buvo ten vienas iš kultūrinės veiklos stipriųjų ramsčių. Nors visuomeninėse organizacijose vadovaujančių vietų vengė, tačiau daug laiko skyrė posėdžiams komitetuose, kai tik kas nors žymesnio buvo ruošiamas, ypač meno srityje. Be jo patarimų neapsieidavo viešosios lietuvių

statybos ir ruošiamos dailės parodos. Velionis buvo taikaus būdo ir visiem labai pagalbus. Bet meno klausimuose kompromisų nepripažino. Daug laiko skyrė knygom iliustruoti. Nuo 1950 iki 1965 buvo kultūros žurnalo Aidų meninės dalies prižiūrėtojas. Iš pradžios pragyveno iš fizinio darbo įmonėj, vėliau — iš meno pamokų Toronto technikos mokykloj. Vasaros meno kursą dėstė ir universitete.

Toronto lietuvių visuomenė Telesforą Valių visuomet vertino, o numirus parodė ypatingą pagarbą. Gruodžio 4, kai vakare į Prisikėlimo bažnyčią buvo atneštas jo karstas, atsisveikinti susirinko apie 500 žmonių. Valių kaip žmogų ir kūrėją apibūdino Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Paskui ėjo organizacijų ir pasikyrų asmenų atsisveikinimo kalbos: Lietuvos vardu žodį tarė kons. dr. Jonas Zmuidzinas, dailininkų vardu — dail. V. Vizdirda. Gruodžio 5 į laidotuves susirinko taip pat keli šimtai žmonių. Pamaldom vadovavo Prisikėlimo parapijos klebonas Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM. Karstą nešė dailininkai: V. Vizgirda, R. Viešulas, A. Dargis, J. Bakis, A. Tamošaitis, J.K. Račkus. Kapinėse laidojimo apeigas atliko Tėv. L. Andriejus. Liko žmona Aldona, sesuo ir būrelis tolimesnių giminių.

Laidotuvių diena pasitaikė labai tamsi. Draskėsi audra, dejuo medžiai, krito sniegas... Rodos, pati gamta prisidėjo prie mūsų gedulo, netekus tokio iškilaus dailininko ir tokio mielo žmogaus. Tas gamtos žiaurumas dar labiau gilino pasilikusiuju skausmą.

L.A.

LAWRENCE, MA

Šv. Pranciškaus parapija lapkričio 6 turėjo savo parapijos vakarienių. Organizavo vyrų Švento Vardo D-ja ir moterų Motinų Arkibroliją. Virtuvėj gardžius valgius ruošė broliukai — mokytojai William Deshene ir Dan Stypa. Parapiškos mokyklos mokytojas muzikas D. Stypa suorganizavo 40 mokinių chorą, kuris valgytojus linksmino. Vakarienių buvo gardi. Pelno liko 747.79 dol.

Lapkričio 13 bažnyčioj padaryta rinkliava kuriai, bažnyčiai ir klebonijai apšildyti. Surinkta 1100 dol.

Parapijos didelė automobilių statyti aikštė per savo 20 gyvavimo metų buvo pasidariusi duobėta. Spalio mėn. ta duobėtoji aikštė dalis užlyginta. Kainavo 1700 dol.

Parapijos bažnyčioj darbo rytais, kai susirenka lankytojai lietuviai, klebonas kun. Alb. Janiūnas laiko mišias lietuviškai.

Švento Vardo D-ja išsirinko naują valdybą. Pirmininkas Leonas Gaidys, vicepirmininkas George Unick, sekretorius Juozas Miliauskas, kasininkas Jonas Stakiliūnas.

J. Sk.

IS VISUR

— Vysk. V. Brizgio kunigystės 50 metų sukakties minėjimas Chicagoj, Marijos aukštesniosios mokyklos salėj, įvyks sausio 22.

— Pirmyn, Chicagos lietuvių choras, 1978 balandžio 29-30 stato Offenbacho „Hoffmano pasakas“.

— Birutė Prašmutaitė paruosė VI-osios Tautinės skautų stovyklos dainorėlį, kuris jau spausdinamas „Tėviškos Aidų“ spaustuvėj. Lietuvių Fondas aukpa-rėmė jo išleidimo darbus. Dainorėlį bus atspausdinta 150 populiarių lietuviškų liaudies, skautiškų dainų, giesmių, šūkių.

— Cicero, Ill., Vysk. M. Valančiaus vardo moksleivių ateitininkų kuopa, kuriai šiuo metu pirmininkauja Vida Kuprytė, pasiryžo Cicero apylinkėj praveisti spaudos vaji. Platinama ne tik Ateities žurnalas, bet ir kiti lietuviški laikraščiai bei žurnalai.

— Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos tryliktas suvažiavimas šaukiamas gruodžio 28-31 Adelaidėj, Katalikų Centro patalpose. Bus studijų dienos, literatūros vakaras, posėdžiai, balius ir kiti programos įvairumai. Vyks ir meno bei tautodailės paroda.

— Dail. Arvydo Algimino paveikslų paroda Chicagoj, Jaunimo Centre, atidaroma gruodžio 9. Paroda lankoma gruodžio 9-11 ir 16-18.

— Timothy Burkauskas, kurio tėvai gyvena Union City, Conn., padarė nuolatinis įžadus Šv. Pauliaus vienuolijoj ir pradės studijas pasiruosti kunigystei St. Charles Barromeo kunigų seminarijoj Philadelphijoje, Pa. Ši pusiau atsisakyti vienuoliai yra įsikūrusi Lenkijoje 13-me šimt-mety, bet JAV pradėjo kurtis tik prieš 25 metus.

Kun. Kazimieras Pugevičius gauna padėkos laiškus iš vyskupų, profesorių ir kt. už pasiūlytą per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą Lietuvių Žmogaus Teisių Komisijos raportą, skirtą Belgrado konferencijos dalyviams. Tame raporte yra santrauka davinii apie Sovietų Sąjungos religinės laisvės pažeidimus okupuotoj Lietuvoj, remiantis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, pradedant 19-tu ir baigiant 27-tu numeriais. Paskutinėm dienom gauti laišukai iš vyskupo George Ahr, Trenton, N.J., generalinio vikaro monsinjoro Paul J. Taggart, Wilmington, Del., ir Kolumbijos universiteto profesorius Edward Allworth. Pastarasis rašo, kad prisijungti medžiaga yra naudinga studijom apie Lietuvą, vėla Baltijos sritį ir apie Sovietų Sąjungos politiką tautų ir religijos atžvilgiu. (E)

— Prisikėlimo parapija Toronte, Ont., Kanadoj, 1978 minės 25-rių metų sukaktį. Nutarta ta proga pastatyti lietuvišką kryžių parapijos pastatų prieky. Sukakties proga balandžio 15 Dainavos ansamblis iš Chicagos pastatys Kulgrindos spektaklį, o balandžio 16 bus iškilmingos pamaldos. Banketas vyks Royal York viešbuty. Prisikėlimo lietuvių parapijai vadovauja lietuviai pranciškonai.

— „Kalnuose“, Mildos Kvietytės pasakų ir vaizdelių 79 puslapių knygą išleido Pasakų Fondas. Leidinys iliustruotas dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės 46 paveikslais. Už 3 dol. gaunama pas leidėjus (6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629) ir knygų platintojus.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Marcinko, Thompson, Ohio. Užsakė kitiem: A. Šilbajoris — P. Šilbajoriui, abu iš Richmond Hill, N.Y., J. Klimavičius, Farmingdale, N.Y. — M. ir D. Petrikas, So. Farmingdale, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojiam Darbininko prenumerata pirmiem metim tik 10 dol. Ataujinant Darbininko prenumerata visiem 12 dol. metam.

TAUTINIS SOLIDARUMAS PRAKTIKOJ

New Yorko lietuvių Kultūros Židinio rudens vakaras lapkričio 19 buvo pasigėrėtinai gausus, šaunus ir gana pelningas. Vakaro pasisekimą lėmė puiki Toronto lietuvių Gintaro ansamblio programa, šaunus V. Ralio šokių orkestras, gražus oras, o labiausiai — didelė grupė nuosirdžių talkininkų, pasiryžusių praktiškai prisidėti prie bendrų lietuviškų namų išlaikymo. Štai tie pasiryžėliai:

Kvietimų išsiuntimu rūpinosi M. Klivečienė. Jai talkino J. Lukošienė ir J. Vytuvienė.

Biliėtų reikalus tvarkė K. Bačauskas. Jam talkino M. Klivečienė, J. Vytuvienė, J. Skobeikienė, V. Šileikienė, R. Ašbergaitė, V. Šeibytė, J. Andriušis, M. Šalinskienė, I. Velonskienė, A. Zupkuvienė.

Vakarą garsino Darbininkas, Draugas, Dirva, Laisvės Žiburys, Lietuvos Atsiminimai, Apreiškimo, Angelų Karalienės ir Viešpaties Atsimainymo parapijų biuleteniai. Straipsnius parašė A. Šilbajoris, J. Lukošienė, A. Balsys.

Svečių susodinimą tvarkė V. Alksninis.

Užkandinės vedėja buvo B. Lukoševičienė. Jai talkino J. Gražulienė, E. Kezienė, R. Kondratienė, M. Menčiūnienė, R. Ruokienė, P. Sidienė, M. Skobeikienė, E. Tutinienė, E. Vainienė, A. Verbyla.

Kepsnius ("zuikius") kepė: R. Balsienė 3, I. Banaitienė (ir paaukojo), E. Tutinienė, E. Vainienė.

Pyragus iškepė ir paaukojo: I. Alksninienė, O. Budraitienė, J. Gražulienė 2, M. Juozapavičienė 5, V. Laurinaitienė, M. Menčiūnienė, L. Milukienė, A. Motekūnienė, P. Nakutavičienė, U. Povilaitienė 2, V. Šeibienė, dr. K. Šimaitienė, E. Vainienė, P. Žvirblytė 2.

Spurgas (ponėkas) iškepė ir

paaukojo: E. Kezienė 100, A. Balsienė 70.

Zagarėlius virė P. Pleinienė ir J. Navickienė.

Stalus apdengė: M. Klivečienė, J. Lukošienė, S. Skobeikienė, V. Šileikienė, J. Vytuvienė.

Barui vadovavo V. Padvarietis. Jam padėjo J. Grajauskas, A. Jankauskas, J. Jurkuvėnas, B. Kūmet ir E. Leleiva.

Loteriją tvarkė J. Gerdvilienė ir A. Balsys. Loterijai aukėjo: J. Gerdvilienė lietuvišką sūrį ir krepšį vaisių, J. K. Kiaunės 3 butelius degtinės, E. Mickeiliūnienė butelį šampano, O. Schafer's butelį šampano, A. J. Vytuviai butelį degtinės ir "napoleoną".

Salę paruošė B. Bobelis, K. Vainius, R. Bobelis, T. Vainius, J. Landsbergis ir G. Bivainis.

Salę papuošė M. Žukauskienė.

Gintaro ansamblių globojo: J. Lukošienė ir D. Šilbajorienė — vaišino, D. Norvilaitė, R. Balsys, M. Matulaitytė ir R. Milukaitė teiki jiems visokeriopą pagalbą.

Vakaro dalyvių medicinine priežiūra rūpinosi D. Mikulskytė.

Automobilių pastatymą tvarkė V. Lukoševičius.

Prie vakaro pasisekimo aukomis prisidėjo: Winter Garden svetainės savininkas V. Beleckas paaukojo 25 svarus dešrų, Sidabrino Varpo kepyklos savininkai D. ir A. Radžiūnai paaukojo 60 svarų duonos, Lietuvos Atsiminimų radijo vedėjas dr. J. Stukas paaukojo savo skelbimų honorarą 75 dol., pranciškonų spaustuvė nemokamai išspausdino kvietimus ir bilietus.

Atsiliėpdami į kvietimus, Kultūros Židinį pinigine auka parėmė: 26 dol. — kun. A. Račauskas, 25 dol. — A. Dunajewski, 20 dol. — kun. J. Pragulbickas, po 10 dol. — kun. V.

Dabušis, J. Barz, L.J. Mathews, B. Narkeliūnas, S. Pundzevičius, J. Rygelis, J. Strimaitis, J. Valaitis, Pakalka, P. Turulienė.

Vakaro fotografas buvo L. Tamošaitis.

Vakaro apyskaitą paruošė K. Bačiauskas.

Bendra vakaro priežiūra rūpinosi Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Irena Banaitienė ir Aloyzas Balsys.

Is šešių šimtų vakaro dalyvių veik trečdalis sudarė jaunimas.

Is šių detalių galima susidaryti apytiktį vaizdą, kiek daug darbo ir pasiaukojimo pareikalauja didesnis renginys.

Su dėkingumu ir geriausiais linkėjimais

*Tėvai Pranciškonai ir
LKF parengimų komitetas*

IDOMI J. OKUNIO PASKAITA

Gruodžio 4 K. Židinio posėdžių menėje įvyko ALIAS New Yorko skyriaus susirinkimas. Paskaitą skaitė architektas Jurgis Okunis. Jis kalbėjo apie pasaulio prekybos centrą — World's Trade Center. Prie šios statybos J. Okunis dirbo nuo pat užuomazgos. Toks centras buvo reikalingas, kad lengviau New York'e būtų prekiauti, pasiekti prekybos atstovus, konsulatų prekybos skyrius. Arch. J. Okunis dirbo iki pastatų atbaigimo. Jis šiame susirinkime rodė jo paties padarytas gražias skaidres ir aiškino. Paskaita buvo įdomi ir puiki. Galėtų ją pakartoti ir platesnei visuomenei.

Po paskaitos buvo vaišės — sumuštiniai, vynas ir kava su pyragaičiais. Dabartinę ALIAS New Yorko skyriaus valdybą sudaro: V. Sidas — pirm., nariai — J. Zabelskis, ir V. Radživanas. Į skyrių naujais nariais priimti: dr. inž. Jonas Algis Zukas, Juozas Matukas ir Juozas Rygelis. (J.Z.)

LB Queens apylinkės susirinkimas įvyko gruodžio 4 pas E. Legeckienę Jamaica. Padaryti apyskaitiniai pranešimai, išrinkta nauja valdyba. Į ją išrinkta: P. Ališauskas, Genė Donohue, Elena Legeckienė, Bronius Sutkus ir Jurgis Zabielskis. Į revizijos komisiją išrinkta Viktorija Čečetienė, Marija Jasėnienė, Marija Karečkienė. Jurgis Zabielskis, einąs pirmininko pareigas, pasakė trumpą kalbą, skatindamas parodyti daugiau aktyvumo, rengti susirinkimus privačiai. Susirinkimui pirmininkavo Petras Žilionis. Susirinkimuose visada suorganizuoja ir kultūrinę programą. Šį kartą Paulius Jurkus rodė skaidres — Lietuviškosios knygos pradžia — Mažvydo katekizmas, Daukšos Postilė ir Donelaičio Metai bei jų iliustracijos. Paibaigo šių skaidrių buvo prisimintas ir miręs dail. Telesforas Valius ir parodyta kelios jo kūrinių skaidrės. Po paskaitos buvo ponių paruošta atgaiva. Susirinkime dalyvavo 36 asmenys, kas sudaro beveik 80 procentų visų narių. Šeimninkam — dr. P. Legeckui ir E. Legeckienei didelė padėka už tokio gražaus vakaro suorganizavimą ir paruošimą. (J.Z.)

NAUJAUSIA PLOKŠTELĖ

Pereituose Darbininko numeruose buvo skelbtos trys naujos plokštelės: Vasaros šokis, Žalias vėjas, Tik tau vienai. Ką tik išėjo dar viena nauja plokštelė: LAIMA STEPAITIS, SOPRANO. Solistė dainuoja G. Gudauskienės, L. Andriulio, K. Kavcko, B. Dvariono, Leoncavallo, Grieg, Massenet, Tosti dainas ir Rossini, Donizetti, Puccini, Verdi ir Mozarto arijas. Stereo plokštelė 7 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 c. Šios bei kitos lietuviškos plokštelės, knygos ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kario žurnalas atskiru leidiniu išleido Peter Suchenwirt knygutę — Žygis į Lietuvą. Tai yra sena poema, kurią į lietuvių kalbą išvertė A. Tyruolis. Ji buvo išspausdinta Kario žurnale. Dabar išleista atskira knygele, kuri turi 36 psl. Viršelį ir vinjetes piešė P. Jurkus. Leidinys skiriamas D.L.K. Algirdo 600 metų mirties sukakčiai paminėti. Šioj knygutėj aprašoma, kaip Vienos kunigaikštis su riteriais pasikėlė į žygį Lietuvon. Jis pasiekė Marienburgą, kryžiuočių didikį magistrą, ir, su juo persikėlęs per Nemuną, įsiveržė į žemaičių žemę ir pradėjo juos plėsti, deginti, žudyti. Tai buvo kova su pagonimis. Kova davė progos daugelį pakelti į riterius. Buvo išžudytos net ištisos vestuvės, sudeginti kaimai. Prasidėjus šalčiam, tie riteriai grįžo atgal į Marienburgą, iš ten į Vieną. Su jais dalyvavo ir dvaro poetas, kuris tą žygį aprašė eilėmis. Žygis buvo 1377 metais, kada mirė Algirdas.

Mišias per televiziją Lietuvos vyčiai suorganizuoja jau nebe pirmą kartą. Lapkričio 27 mišias aukojo ir puikų pamokslą pasakė kun. Antanas Micūnas, MIC, Worcesterio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas. Su pavergtos Lietuvos kančiomis ir Bažnyčios persekiojimu bei tikinčiųjų vargais buvo supažindinti milijonai televizijos žiūrovų. Tai kilni Lietuvos vyčių misija tęsiant panašias pamaldas per televiziją.

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir jo sūnus astrofizikas pianistas dr. Vytenis Vasyliūnas koncertuoja po Ameriką. Gruodžio 4 jie koncertavo Los Angeles, Calif., gruodžio 17 koncertuos Chicagoj, sausio 7 — New Yorke, sausio 8 — Bostone.

Komp. Jeronimo Kačinskio trys dainos: Beržas, Jau saulutė leidžias ir Esi dangau, buvo papakartotos Berklee Performance Center salėj Bostone gruodžio 7. Tą koncertą atliko Berklee Muzikos kolegijos choras, vadovaujamas prof. Brian O'Connell. Dainas choras dainavo lietuviškai, kaip ir lapkričio 20 d. koncerte. Taip pat atliktas ir J. Kačinskio motetas "Te Lucis Ante" chorui ir kameriniam orkestrui. Muz. Jeronimas Kačinskas Berklee Muzikos kolegijoj profesoriauja.

Tarptautinio instituto mugė, įvykusioj lapkričio 17-20 Prudential salėj, lietuviams atstovavo Bostono vyr. skaučių Židins. Jos buvo suorganizavusios pabaltiečių stalą. Dalyvavo N. Lingertaitis su sidabro bei aukso dirbiniais ir gintaru, I. Nenortienė su emalės keramika ir gintaru, V. Čepienė, G. Treinienė ir I. Nenortienė su šiaudinukais ir margučiais. Onos Ivaškiens vadovaujamas tautinių šokių ansamblis dalyvavo meninėj programoj. Dalyvavo ir Brocktono ansamblis Sūkury, kuriam vadovauja Vytautas Bruzys.

Moterų Federacijos klubo kaledinė vakaronė bus gruodžio 18. Naujųjų Metų sutikimą rengia jaunimas gruodžio 31 Park Plaza (buv. Statler Hilton) viešbuty. Pradžia 8 val. vak.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimas bus Lietuvių Piliečių d-jos salėj vasario 19. Rengia Altos skyrius.

LAISVĖS VARPAS
Sėkm. 11-12 val.
7/WEL, 1430 KC.
P. Viščinis
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR,
1360 bangos sekmadieniais
nuo 1 iki 1:30 val. Veda Steponas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489. Parduodamas Darbininkas, didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

KUN. PETRUI DAGIUI

mirus, sielvartaujančiai Jo žmonai Arianai, seserims, artimiesiems ir visai New Yorko evangelikų parapijai giliausią užuojautą reiškia

Valerija ir Bronius Nemickai

Jūrų kapitonui

A.A. ANTANUI ŠIMKUI

mirus, skausmo prislėgtai žmonai Anei ir sūnams su šeimomis reiškia gilią užuojautą.

*Romanas Vilkas su šeima
Adalbertas Milaševičius*

West Palm Beach, Fla.

A.A. KAZIUI KRULIKUI

mirus, jo sūnų Ričardą, buvusį New Yorko Tauro tuntininką, ir gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

*N.Y. skaučių Neringos tuntas
N. Y. skautų Tauro tuntas*

KAZIUI KRULIKUI

netikėtai mirus, didžios širdgėlos prislėgtą Jo žmoną, sūnų Ričardą, seserį A. Strimavičienę ir visus artimuosius labai užjaučiame ir kartu liūdime.

Valerija ir Bronius Nemickai

A.A. KAZIMIERUI KRULIKUI

mirus, liūdesio valandoje jo šeimai — sūnui Ričardui, ponai Aldonai ir visiem giminėm bei artimiesiems giliai užuojautą reiškia

LJS-gos New Yorko skyrius

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba išeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite - įsitikinsite!

15 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 15

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
White Plains, N.Y., The Cheese Pitt —
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-949-0226
Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,
Route 59 — Tel.: 914-623-4265

Saddlebrook, N.J. — Saddlebrook Mall —
Tel.: 201 843-0029
Bristol, Conn., Bristol Gourmet Shop, Route 202
Junct. 229 — Tel.: 203-589-0300
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —
Tel.: 203-744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus, 101 Central St.
Tel.: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall — Tel.: 201-785-0542

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gruodžio 17, šeštadienį, skautų kūčios didžiojo salė. Gruodžio 18, sekmadienį, buvo numatyta Kat. Moterų Kultūros Draugijos popietė. Popietė atšaukta.

Maironio lituanistinė mokyklą kalėdinė programa bus gruodžio 17, šį šeštadienį, ketvirtos ir penktos pamokos metu. Prsidės maždaug apie 11:45. Kalėdų senelis vaikus apdovanos, pasirodys atskiri skryčiai, dainuos bendras mokyklos choras, vadovaujamas muzikės Nijolės Ulėnienės. Mokinių tėvai kviečiami atsilankyti į šią programą. Mokyklos vakaras su vaidinimu bus sausio 29 Kultūros Židiny.

Naujas Bostono lietuvių etnografinis ansamblis, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės, pirmą kartą atvyksta į New Yorką sausio 21 ir Kultūros Židiny suvaidins tradicinės lietuviškas vestuves. Pradžią 7 v.v. Vakaras ruošiamas Religinei Šalpai paremti.

Albinas Prižgintas, vargonų virtuožas, gruodžio 18, sekmadienį, koncertuoja Šv. Patriko katedroj, Manhattane. Pradžią 4:45 v. popiet.

„Į Laisvę“ žurnalo redagavimą nuo Naujų Metų perima Juozas Kojelis, kuris gyvena Santa Monica, Calif. Paskutiniu metu žurnalą redagavo Vytautas Vaitiekūnas.

Dail. Vlodo Žiliaus paroda rengiama sausio 7-8 Kultūros Židinio didžiojo salė. Bus išstatyti piešiniai, akvarelės, tapybos darbai. Parodą atidaro Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Skautų tradicinės kūčios bus gruodžio 17, šį šeštadienį, 6:30 v.v. Kultūros Židinio didžiojo salė. Kūčias rengia vyr. skaučių židiny Vilija, Neringos ir Taurio tantai.

Balfo vaju tęsiasi iki gruodžio 31. Kalėdų švenčių proga prašom prisiminti vargstančius lietuvius, aukas prašom siųsti Balfo 100-tojo skyriaus židininkui V. Jasinskui, 85-75 87th St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Kultūros Židinio biblioteka per Kalėdas ir Naujus Metus bus uždaryta.

Nuotrauką iš New Yorko lietuvių dailininkų sąjungos parodos Darbininke Nr. 49, psl. 9, pristatė ne L. Tamošaitis, bet V. Maželis. Abiejų fotografų už klaidą atsiprašom.

L. K. Moterų Sąjungos 29 kuopa ruošia lietuviškas kūčias gruodžio 18, sekmadienį, 1 val. popiet Apeiškinio parapijos salė. Auka 5 dol. Programą atliks Apeiškinio parapijos choras.

DAIL. VLADO ŽILIAUS PARODA

bus 1978 sausio 7-8 Kultūros Židinio didžiojoje salėje Brooklyne.

Bus eksponuojami piešiniai, akvarelė, aliejinė tapyba

Parodos atidarymas sausio 7, šeštadienį, 7 v.v.

Parodą atidaro Lietuvos gen. konsulas A. SIMUTIS
Po atidarymo — vaišės

Paroda lankoma:

šeštadienį nuo 12 val. iki 9 v.v.
sekmadienį nuo 12 val. iki 6 v.v.

Visi kviečiami atsilankyti!

9-TOJI DAILĖS PARODA

LB New Yorko apygardos valdyba rengia devintąją dailės parodą. Valdyba pavedė darbus organizuoti tam pačiam komitetui, kuris surengė 8-tąją parodą. Komitetą sudaro: pirm. A. Vakselis, nariai — Č. Janušas, P. Jurkus, dr. J. Lenkaitis, J. Rūtenis. Registruotis reikia pas dail. Č. Janušą, LB New Yorko apygardos vicepirmininką kultūros reikalams. Jo adresas: 101-55 107 St., Ozone Park, N.Y. 11416. Telefonas (212) 738-5375.

Numatoma, kad parodoj bus galima išstatyti daugiau kūrinių. Dailininkai prašomi parodai rengtis.

Paroda rengiama ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente. Ji bus vasario 11-12 Kultūros Židiny. Bus skiriama visa eilė premijų.

Antrą parodos dieną rengiamas literatūros vakaras ir koncertas. Į vakarą pakviestas poetas Štasy Santvaras, kuris šiemet švenčia savo gyvenimo 75 metų sukaktį.

Dr. A. Šlepetytė-Janačienė, Pace universiteto profesorė, antrą kartą perlinkta svetimų kalbų ir literatūros katedros dekanė. Ji yra dažnai kviečiam skaityti paskaitas lietuvių ir amerikiečių organizacijom, vadovauja konferencijom ir suvažiavimam. Trečiame mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoj ji skaitė paskaitą: O.V. Milašiaus įnašas lietuvių tautai.

Kalėdiniai šokiai ruošiami Kalėdų dienos vakarą, gruodžio 25, 7:30 v.v. K. Židinio apatinėje salėje. Atšventus dieną su šeima, čia puiki proga vakare susieiti ir pasilinksinti su draugais. Įėjimo auka 2 dol. asmeniui. Šokius ruošia ir visus atsilankyti kviečia LJS New Yorko skyrius.

Petras Sandanavičius prieš Kalėdų šventės išvyko į Los Angeles, Calif. Brooklyno adresu nesikreipti.

Į Laisvę žurnalo naujas numeris atspausdintas pranciškonų spaustuvėj ir prieš Kalėdų šventes bus išsiuntinėtats pnumeratoriam.

Bridges — LB informacinio biuletenio anglų kalba 9 numeris atspausdintas pranciškonų spaustuvėj ir siuntinėjamas skaitytojams.

Dr. Grigo Valančiaus parašyta vysk. M. Valančiaus monografija — Žemaičių didysis — spausdinama pranciškonų spaustuvėj. Jau atspausdintas I-mas tomas ir brošiūnuojamas. Pirmas tomas turi 662 psl.

Suffolk County Liet. Piliečių klubo susirinkimas šaukiamas gruodžio 17, šeštadienį, 2:30 v. popiet Church of the Resurrection, kampas Edgewater Ave. ir Mayflower Ave., Smithtown. Bus renkama nauja valdyba. Po susirinkimo vaišės.

Darbininko kalendorius 1978 metams jau išsiųstas visiem Darbininko skaitytojams. Viršelį puošia dail. Česlovo Janušo kūrinio reprodukcija. Skaitytojai kviečiami prisidėti auką prie kalendoriaus spausdinimo išlaidų sumaziavimo. Taip pat kviečiami skaitytojai, kurie dar neatsilygino už laikraščio siuntimą per 1977 ar 1976 metus, tai nedelsiant padaryti.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojai kviečiami prisųsti auką spaudai remti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Taip pat vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo galite aukoti Kultūros Židinio išlaikymui. Anksčiau prisistuntysieji bus laiku paskelbti laikrašty.

Ieškomas Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorijos pirmas tomas. Kurie jį galėtų perleisti ar parduoti, malonėkit kreiptis į Darbininko administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Išnuomojami trečiame aukšte du kambariai su modernia virtuve. 76-41 85th Dr., Forest Hills, N.Y. Skambinti 296-8869 po 6 val. vak., o šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

Juozas ir Aleksandra Kazickai sveikina visus savo draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių proga ir linki laimingų, sveikų ir sėkmingų Naujų 1978 Metų. Užuo siuntę atvirukus, skiria auką Kultūros Židiniui.

Pajauta ir Tadas Tallat-Kelpšai sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų proga. Šia proga aukoja 25 dol. spaudai.

B. Macijauskienė ir šeima savo giminėm, draugam ir vasarotojam tyro džiaugsmo ir Viešpaties palaimos linki Kristaus užgimimo šventę ir Naujuose 1978 Metuose. Šia proga skiria auką Darbininkui.

Vladas Geibavičius sveikina gimines ir pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga. Vietoj atvirukų siuntimo skiria 15 dol. spaudai.

Kazimieras ir Elena Vainiai linki savo giminėm, draugam ir pažįstamiem linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. Vietoj siuntinėjimo kalėdinių kortelių skiria Darbininkui 10 dol. ir Kultūros Židiniui 15 dol.

Stefanija Skučienė ir Birutė Sidzikauskienė, Pompano Beach, Fla., švenčių proga maloniai prisimindamos draugus ir pažįstamus, visiem linki giedrių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų.

O. ir V. Mamaičiai iš Elizabeth, N.J., sveikina savo bičiulius ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga. Vietoj sveikinimo atvirukų Darbininkui skiria 15 dol. auką.

Vytautas Maželis sveikina savo bičiulius ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga ir linki visiem daug laimės ir pasisekimo visose srityse.

H. ir E. Andruskos sveikina savo gimines, draugus, pažįstamus bei bičiulius, linkėdami tyro džiaugsmo Šv. Kalėdų proga ir sveikų bei laimingų Naujųjų Metų. Vietoj šventinių atvirukų siuntinėjimo, skiria auką Darbininkui paremti.

Rima ir Kęstutis Čerkeliūnai sveikina savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir N. Metų proga. Vietoj asmeninių sveikinimų aukoja Kultūros Židiniui.

Kun. A. Grigaitis, Amsterdam, N.Y., praneša brangiem draugam ir geradariam, kad, šiais metais sveikatai gerokai pablogėjus, negali pasveikinti su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais. Todėl širdingai sveikina visus brangius draugus ir geradarius su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais per Darbininką. Linki visiem tikrai nuoširdžių Šv. Kalėdų ir Dievulio palaimintų Naujų Metų. Tegu brangioji sveikata ir Kristaus atneštoji palaima padaro Šv. Kalėdas nuoširdžiomis ir Naujuosius Metus geriausiais.

Teresė ir Algimantas Landsbergiai sveikina su Šv. Kalėdom draugus ir skiria 10 dol. auką spaudos darbam ir 15 dol. auką Washingtono Kristijono Done-laičio lituanistinei mokyklai.

Klemensas ir Verutė Lakickai per spaudą sveikina savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Užuo siuntę sveikinimo atvirukus, skiria auką Darbininkui paremti.

Lilė ir Vytautas Milukai sveikina per Darbininką savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Vietoj kalėdinių atvirukų skiria aukas Balfui ir Darbininkui.

Uknevičių šeima sveikina savo pažįstamus, draugus ir artimuosius Šv. Kalėdų ir N. Metų proga. Vietoj asmeninių sveikinimų siunčia auką Kultūros Židiniui paremti.

— **ST. PETERSBURG, FLORIDA** ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į **ANGELE KARNIENE** Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Grazina ir Vitolis Dragūnevičiai sveikina savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga ir vietoj sveikinimo atvirukų Darbininkui skiria 20 dol. auką.

Irena Banaitienė Kalėdų švenčių proga sveikina visus savo prietelius, Darbininko redakciją ir administraciją, tėvus pranciškonus. Linki, kad Naujieji Metai visiem būtų laimingi ir sėkmingi. Skiria aukas Darbininkui ir Kultūros Židiniui.

Liucija ir Kazys Jankūnai, Lodi, N. J., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1978 Metų proga. Užuo siuntinėję atvirukus, skiria 15 dol. Darbininkui ir 10 dol. Kultūros Židiniui.

Pranas Baltuonis, La Salle, Kanada, sveikina švenčių proga ir aukoja Darbininkui ir Kultūros Židiniui.

Eduardas ir Sofija Skobeikai sveikina savo draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga. Kartu skiria 20 dol. auką Kultūros Židiniui.

Lionginas Vaitkevičius su šeima sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais. Ta proga skiria auką Darbininkui.

M. J. Šavinis, Great Neck, N.Y., sveikina draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Skiria auką Darbininkui.

Česė Sodaitienė sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga ir skiria auką Darbininkui ir Kultūros Židiniui.

Jonas, Stefa Mikulskiai ir Danutė linki visiem linksmų švenčių ir laimingų N. Metų. Auką skiria Kultūros Židiniui.

Aldona ir Vainutis Zikarai, sūnus Šarūnas, duktė Eglė sveikina gimines, draugus ir pažįstamus švenčių proga ir linki visiem laimingų N. Metų. Auką skiria Kultūros Židiniui.

Liudas Špokas sveikina savo draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdom ir Naujais 1978 Metais. Vietoj siuntinėjimo kalėdinių kortelių aukoja Kultūros Židiniui.

Irena ir Mindaugas Jankauskai švenčių proga sveikina visus draugus bei pažįstamus ir vietoj kalėdinių atvirukų skiria auką Darbininkui ir Kultūros Židiniui.

New Jersey Vinco Kudirkos Lituanistinė mokykla visus kviečia atvykti į

KALĖDŲ EGLUTĖ

gruodžio 18, šį sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Laisvės salė, 269 2nd St., Elizabeth, N.J.

1978 NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS

RENGIAMAS

Kultūros Židinio salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 1977 gruodžio 31, šeštadienį, 9 val. vak.

Karšta vakariene 10 val. vak., šalti užkandžiai visą laiką
Šampanas ir stipresni gėrimai kiekvienam stalui

Šokiam groja J. NAKAS ir jo orkestras

10 asmenų stalus ir pavienes vietas užsakoma, apmokant iki gruodžio 27, pas:

V. Padvarietį, 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 847-5619

A. Radzivilienę, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 441-9720

J. Andriūšį, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 847-4477

LB APYLINKĖSE PAS:

H. Miklą, Great Neck, tel. (516) 482-0196

K. Vainių, Maspeth, tel. 894-6091

G. Zabelskį, tel. 358-9546

A. Dėdiną, Woodhaven, tel. 296-7254

K. Bačauską, Woodhaven, tel. 846-5543

Įėjimo auka 20 dol. asmeniui
Jaunimui-stud. 10 dol.

Čekius rašyti Lithuanian-American Community

VISUS MALONIAI KVIEČIA LB NEW YORKO APYGARDOS IR LB APYLINKŲ VALDYBOS